

DRAMATIŠKAS POSŪKIS

Keturis šimtmečius nuo Galileo Galilei gimimo minint

Prieš 400 metų (1564. II. 15) gimė didelis mokslo vyras — Galileo Galilei. Šitas vyras yra tariamo nesutikimo tarp mokslo ir tikėjimo simbolis: prie jo vardo yra rišamas "didysis krikščionybės skandalas".

Galileo Galilei paskutinius savo gyvenimo metus praleido prie Florencijos, Arcetri kaime. Tas namas ir dabar tebestovi. Sotas, kuriame Galilei priimdavo aukštas asmenybes, šiais laikais priaugęs piktžolių. Galilei name gyvena visai normalus nuomininkas. Namas jokių praeities ženklų nerodo. Nuo gatvės jį skiria stora masyvinė akmenų siena. Prie sienos yra Galileo Galilei paminklinė lenta ir biustas.

Tariamasis "krikščionybės skandalas" turi istorinį pagrindą. Prieš 400 metų renesanso laikų Europoje vyravo dvi pasaulėžiūrinių srovės: tikėjimo ir proto šalininkai. Legenda Galileo Galilei padarė mokslo kančinių. Popiežius Urbanas VIII yra rodomas Galileo Galilei naujo mokslo priešas. Legendarinis ginčas tarp Bažnyčios ir Galileo Galilei sudarė vėlyvesnių tragedijų siužetą. Tas ginčas yra tik skirtingų temperamentų susidūrimas. Visą paastrindavo nelaimingi atsitiktinumai. Tik anų laikų pasaulėvaizdžio atkėlimas į mūsų laikus prisidės prie padėties supratimo ir išaiškinimo.

Problemų šaknys antikiniame pasaulyje

Mokslas prieš Galileo Galilei laikus bent pora tūkstančių metų žemę laikė visatos centru. Saulė, planetos ir žvaigždės, pagal tą mokslą, sukasi aplink žemę. Šitas mokslas rėmėsi Aristotelium, o jo pagrindus išvystė astronomas Ptolomėjus (II šimt. po Kr.). Bet šitam mokslui prieštaravo senesnė Pitagoro mokykla. Pitagoro mokyklos klestėjimo laikas yra 5—3 šimt. prie. Kr. Pitagoras skelbė: žemė sukasi aplink ašį. Aristarchos iš Samos, Pitagoro mokyklos auklėtinis, paskelbė per ankstyvą dėsni: žemė skrenda aplink saulę. Ne tik žemė, bet ir 5 anais laikais žinomos planetos lekia aplink saulę. Tuo būdu saulė, bet ne žemė yra visatos centras.

Geocentrinė Aristotelio ir Ptolomejaus sistema vis dėlto įveikė Aristarchą ir išsilaikė ilgi Koperniko laikų. Bet Pitago-

DR. VLADISLOVAS LITAS

ro mokyklos heliocentrinė sistema protarpiais vis iškildavo į paviršių. Kopernikas pagaliau šitai teorijai davė tvirtą pagrindą.

Kopernikas ir Bažnyčia

Bet Kopernikas mirė 20 metų prieš Galilei gimimą. Pagrindinis jo veikalas "Šešios knygos apie dangaus kūnų judėjimą" po Koperniko mirties beveik 50 metų nesukėlė didesnio susidomėjimo. Koperniko veikalas buvo "skirtas matematikams": sunki kalba ir tariami prieštaravimai neprisidėjo prie veikalo populiarumo.

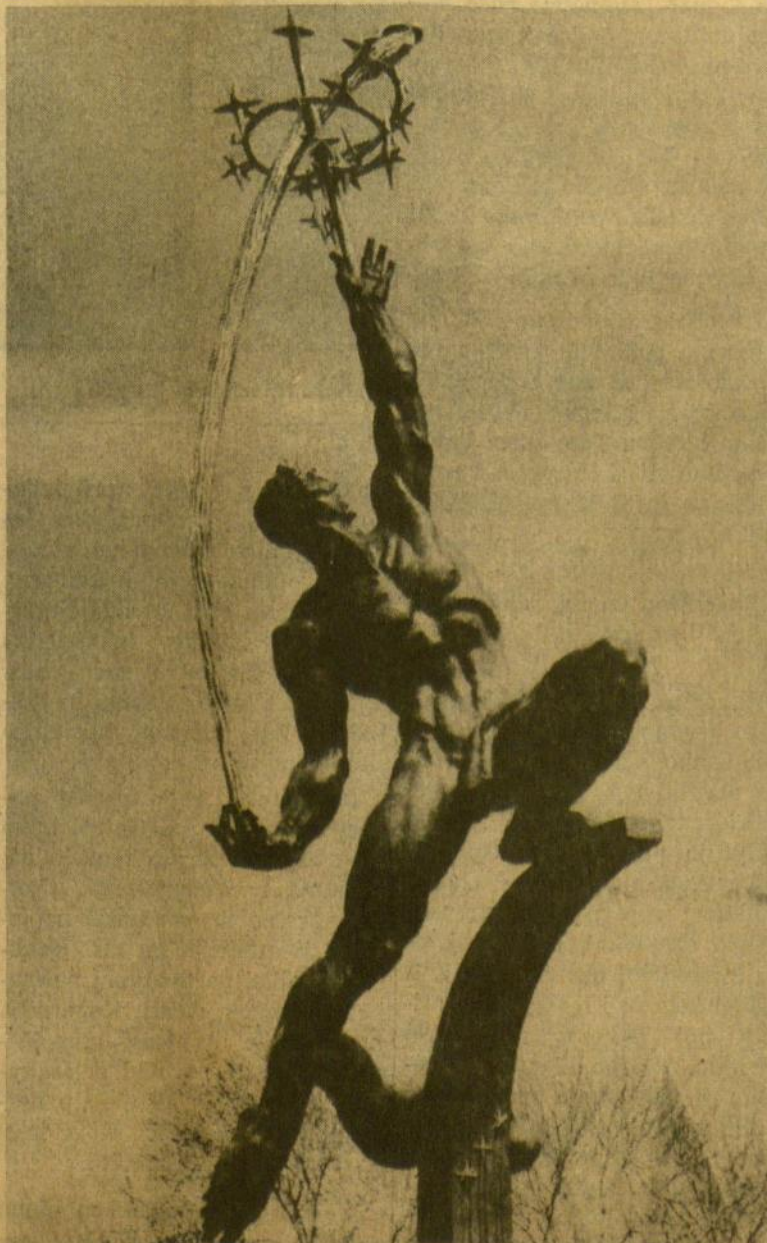
Tarp mokslininkų vyravo skepticizmas arba net prieštaravimas. Kopernikas, bijodamas išjuokimo, veikalo skelbimą vis dėsė iki paskutinių savo gyvenimo metų. Kopernikas rado padrašinimą Katalikų Bažnyčioje: popiežius Klemensas VII į Koperniko mokslą atkreipė rimtą dėmesį. Kardinolas Schoenberg, trijų iš eilės popiežių patarėjas, rodė Kopernikui visišką pritarimą, kad saulė užima centrinę poziciją. Schoenbergas jam šitaip rašė: "Kilnusis mokslo vyre, padaryk savo atradimą

nio galingumo. Po kurio laiko jis išleido knygutę "Siderius Nuncius" (Žvaigždės Pasiuntinys). Galilei aprašo kalnuotą mėnulio paviršių, Paukščių Taką ir Jupiterio mėnulių. Galilei per naktį pasidarė garsenybė. Šitas veikaliukas sukrėtė ortodoksinį anų laikų mokslą, kuris žemę laikė pasaulio centru. Teleskopas anų laikų astronomams, kurie laikėsi ortodoksinio mokslo, kinto lemiama smūgi. Kai kurie astronomai, tarp jų ir garsusis Cremonini, vengė net žiūrėti per teleskopą. Daug astronomų, kuriems nepitrūko drąsos žiūrėti per teleskopo vamzdį, viską laikė tik optiniu reiškiniu. Tačiau žymiausi jėzuitų astronomai iš įvairių Europos šalių Galileo Galilei mokslą rėmė, papildydami naujais duomenimis.

Ginčas teologinėje plotmėje

Dėstymo ir įsitikinimo dvilypumas po kurio laiko atnešė tam tikrų išdavų. Galileo Galilei dvidešimtį metų tikėjo Koperniko sistema, bet dėsė priešingai. Po didelių laimėjimų Galileo Galilei pagaliau išeina į viešumą. Galileo Galilei kiekvieną Koperniko sistemos priešą pradeda vadinti "dvasiniu pigmėniu". Bet prieš Galileo Galilei išeina kita silpnybė: Koperniko sistemai paremti jis neturi argumentų. Šita silpnybė yra visos Galilei dramos pagrindas. Jupiterio mėnuliai ir kiti fenomenai rodo Aristotelio mokslo klaidingumą. Bet Jupiterio mėnuliai nėra nė Koperniko sistemos parama.

Šitą padėtį gerai suprato Ga-

Skulptūra Pasaulinėje parodoje New Yorke, simbolizuojanti žmogaus vėžimąsi į erdves. Nuotrauka Vytauto Maželio

lileo Galilei. Bet taip pat ir jo priešai. Ginčas persikėlė į teologinę plotmę. Pavyzdys štai kaip atrodo: Jozuė, kovodamas prieš filistinus, sušuko: "Saulė, sustok!" Šitas posakis rodo

saulės judėjimą. Žemė yra centras.

Nei už, nei prieš

Galileo Galilei žvaigždė ėmė kristi. Mokslinių ginčų jis dabar vengė. Bet Koperniko sistele, sustok!" Šitas posakis rodo

Skaitytojas dar nepasotintas

Įspūdžiai "Draugo" premijuotąjį romaną perskaičius

STASYS YLA

intrigą. Romanas prasideda tykojimu — kėslu žemaičių atstovo Girdelio, besislapančio Kernavės apylinkėse, kur Mindaugas laikėsi.

Ieškodamas artimesnių sąmokslų priežasčių, autorius pasirenka du istorijoje menamus faktus. Vienas — tai Mindaugo pasirėngimas vainikuoti savo sūnų karališkuoju įpėdiniu ir užtikrinti vienijamos valstybės tęstinumą. Šis motyvas turėjo skatinti žudikiškam aktui ypač žemaičių rikį Treiniotą, nes toks Mindaugo užmojis turėjo reikšti paskutinio savito sritinio valdovo galą. Antras — tai tariamas Daumantienės, Nalšios rikio žmonos, pasilaikymas Mindaugo pilyje — po Mindaugienės mirties. Ši priežastis turėjo keršto ugnim paliesti Mindaugo svainį Daumantą.

Personажų bruožai

Šiuos du Mindaugo priešus ir faktiškuosius jo žudikus naujasis romanas kaip tik pasirinko centriniais personažais. Istorinės medžiagos autorius vargiai galėjo apie juos rasti. Jų charakterius turėjo "gimdyti" vaizduotė, ir ji pristato mums abu šiurkščius, grubius, karingus ir

Kertinė Parasė

DĖMESIO MOKSLUI IR LIETUVIUI MOKSLININKUI

Laisvojo pasaulio lietuvių kultūrinė veikla gali nesidžiaugti tik Lietuvos okupantas. Ir iš tikrųjų jis tuo ir nesidžiaugia. Kiekviena nauja grožinės literatūros knyga, kiekviena surušta dailės paroda, koncertas, išleistoji muzikos ar literatūros plokštelė, konkursai, premijos, mokslo knygos bei mokslo institucijų suvažiavimai okupantui yra daugiau nei rakštis. Jau tiek metų, kai komunistinė spauda ir jai patsidavusieji skelbia, kad mes čia esame tik nudžiūvusi šaka, kuri neturėtų nešti jokių vaisių. O tuo tarpu toji šaka ne tik leidžia jaunuosius ūgius, ne tik žydi, bet ir brandina vaisius, kurie kada nors, visai ne iš okupantų malonės, grįš į savo tautos bendrąjį kūrybinių lobių aruodą, kaip liudytojai nepalaužiamos kultūrinės rezistencijos prieš jėga tautai primestą ir jai visai svetimą stepių dvasią.

Todėl laisvojo pasaulio lietuvių kultūrinė veikla ir tos veiklos kūrybiniais rezultatais bei žodiniuos pokalbiuos džiaugiasi kiekvienas geros valios lietuvis, džiaugiasi bent širdyje ir pavergtasis tautos karmienas. Tačiau tas mūsų džiaugsmas privalo būti protingai blaivus, ne vien tik impulsinio jausmo ar šiaip pasaulinės nuotaikos išdava. Blaivus džiaugsmas dažnai yra privalus tam tikrų rezervų, tam tikros kritikos ir santūresnio svarstymo apie visa tai, kas gimsta rašytojo popieriuje, muziko melodijoje, dailininko drobėje ar mokslininko knygoje. Todėl ir kritiškas mūsų kultūrinio gyvenimo apraiškų vertinimas turėtų būti suprantas ne kokia nors piktybine kam nors kenkimo prasme, o atvirkščiai — tik noru, kad ta visa mūsų kultūrinio gyvenimo raida neįskryptų iš būtino kultūrinių vertybių ir kultūrinių pastangų sveiko balanso ir nesileistų žemyn iš kietomis kūrybinėmis pastangomis pasiektų aukščio.

Tad šį kartą norėtume čia atkreipti dėmesį į tokio balanso stoką tarp įvairių mūsų kultūrinės veiklos sektorių. Balanso stoka ne kokia kūrybinio pajėgumo prasme, o daugiau visuomenės skiriamas sektoriams dėmesio prasme.

kultūrinės veiklos sektorių. Balanso stoka ne kokia kūrybinio pajėgumo prasme, o daugiau visuomenės skiriamas sektoriams dėmesio prasme.

Kalbant ir rašant apie mūsų čionykštį kultūrinį gyvenimą, daugiausia prirašyta ir prikalbėta apie literatūrą, dailę, muziką. Mokslas, pabrėžtinai lituanistinis mokslas, vis pasilieka lyg ir dėmesio pašalėje, vis lyg nustumiamas į antrąjį planą. Kodėl taip yra?

Nemanytume, kad šitokia situacija yra dėl to, kad lietuviai mokslininkai būtų mažiau kūrybingi, negu rašytojai ar menininkai. Atvirkščiai — pastaroju metu lietuvis mokslininkas laisvajame pasaulyje rodo net didesnio organizuotumo ir dinamiskumo negu jo kolega, kurios nors kitos srities kultūrininkas. Sakysim, kadaise tokie gausūs ir aktualūs mūsų rašytojų suvažiavimai šiame krašte kažkaip "išėjo iš mados", ir sunku tikėti, kad jie vėl susiorganizuotų. Tuo tarpu mūsų mokslininkų sulėkimai ir degančių problemų svarstymai yra gyvoji šios dienos realybė. Neseniai juk Washingtono buvo Lituanistikos instituto suvažiavimas, rugsėjo pradžioje New Yorke bus net kelis kontinentus apjungias lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas, šakotas savo sekcijomis ir jose svarstysimų problemų apimtimi. Tai gi lietuvis mokslininkas nėra apsnūdęs ir nėra mažiau kūrybingas už kitų sričių kultūrininkus.

Bet jeigu akiai greitai pagausumoje laiko tėkmėje jis lieka vis lyg šalia dėmesio sukaupiančio centro, tai kaltas ne pats lietuvis mokslininkas, bet pati lietuviškoji visuomenė, skirianti per mažą širdies ir lėšų mūsiškių mokslinei veiklai ir jų kūrybai. Juk, sakysim, išleisti grožinės literatūros knyga, surengti parodą ar koncertą nėra jau taip didelė problema, o tuo tarpu atspausdinti net ir grynai lituanistinio turto mokslinę knygą reiskia kovą beveik su nesu.

(Nukelta į 5 psl.)

Šiame numery:

- Galileo Galilei minint.
- "Mindaugo nužudymo" recenzija.
- Julijų Kaupą prisimenant.
- Henriko Nagio eilėraštis.
- Aloyzo Barono novelė.
- Knyga apie Vytautą Didįjį.
- J. Paukštienės paroda.
- Dėmesio mokslui ir lietuviui mokslininkui.
- Newtonas ir transporto raketos.
- Nauji leidiniai.
- Moterų gyvenimas.

Dramatiškas Galilei posūkis

Koperniko mokslo populiarumas kilo. Galileo Galilei, būdamas 20 metų, Koperniko sistemą laikė tiesa. Bet šitą įsitikinimą jis slėpė beveik ligi 50 metų amžiaus. Studentams jis dėsė Ptolomejaus astronomiją. Galilei tą astronomiją rėmė argumentais, kurie jam pačiam atrodė klaidingi. Kodėl jis dėsė Ptolomejaus astronomiją, neskelbdamas, kad ji klaidinga? Galileo Galilei kaip ir Kopernikas bijojosi būti kolegų išjuokiamas. 1610 metais — Galilei buvo 46 metų amžiaus Padua universiteto profesorius — Galilei gyvenime įvyko dramatiškas posūkis. Vienas olandas išrado teleskopą. Galileo Galilei pasistatė teleskopą dar dides-

Pavasaris

Nuotrauka Vytauto Maželio

DRAMATIŠKAS POSŪKIS

(Atkelta iš 1 psl.)
temą jis laikė gryną tiesą. Galileo Galilei siūlė kitą švento Rašto interpretavimą. Bažnyčia dabar jau negali atmesti Koperniko sistemos. Mokslo prielaidų atveju išeis prieš Bažnyčią.

Galileo Galilei draugai iš aukštųjų Bažnyčios hierarchų stengėsi prisidėti prie šios kovos sutrukdyti. Didelių nuopelnų turi kardinolas Maffeo Barberini, po kurio laiko tapęs popiežiumi. Katalikų Bažnyčios laikysena šito ginčo atžvilgiu matyti kardinolo Bellarmine laiške. Kardinolas Bellarmine — jėzuitų ordino generolas ir šv. Oficijumo patarėjas. Bellarmine laiške yra šitaip parašyta: Koperniko sistemos pranašumas prieš ptolemėjinę niekam nesudaro pavojaus. Matematinis Koperniko galvojimas prisideda prie mokslo pažangos. Bet Koperniko sistemos galutinis pripažinimas yra per drąsus žingsnis. Koperniko sistema kalba prieš scholastinę filosofiją ir teologiją. Šita sistema vargiai suderinama su šventu Raštu. Tam tikriems šv. Rašto pasakymams po Koperniko sistemos priėmimo turės būti priimtas naujas aiškinimas. Bet kol kas realių argumentų už Koperniko sistemą nėra.

Bellarmino laiškas ne prieš, ne už Koperniko sistemą. Laikymas šitos sistemos tik hipotezė yra prieš Galilei įsitikinimą. Bet neturėjimas argumentų Galilei pastato į keblią padėtį. Viso šito išdava yra Galilei išjuokimas. Galilei važiuoja į Romą gauti šitos sistemos pripažinimą. Bet pralošė.

Pirmojo dramos akto finalas

Šventasis Oficiumas 1616 metais gegužės mėn. 5 dieną išleido dekretą: "Pitagoro mokslas apie žemės judėjimą yra visuose punktuose klaidingas ir priešingas šventam Raštui". Koperniko knyga pateko į Indeksą. Dekretas Galileo Galilei vardo neminėjo. Galilei knygą neuždraudė. Tuo būdu norima išvengti Galilei kompromitavimo. Šv. Oficiumas Galilei patarė atsisakyti nuo Koperniko sistemos populiarumo. Po dekreto pasirodymo Galilei priėmė popiežius. Priėmimas kiek sušvelnino Galilei karčią padėtį. Šitaip pasibaigė pirmas dramos aktas. Bet šita drama, kuri tiek daug nuodų paskleidė į Vakarų kultūros atmosferą, taip greit nepasibaigė. Antras dramos aktas vyko tik po 17 metų.

Naujo popiežiaus palankumas nauji argumentai

Bet tarp dviejų dramos aktų buvo vienas svarbus įvykis: kardinolas Maffeo Barberini išrinktas popiežiumi. Barberini labai gerbė Galilei. 1616 metų dekretą jis nepripažino. Galilei garbei jis parašė odę. Barberini — popiežius Urbanas VIII — apie Galilei šitaip sakė: "Šito vyro garbė apima visą žemę ir siekia dangų". 1623 metais popiežius Urbanas VIII Galilei pri-

ėmė šešiose audiencijose ir parodė jam pilną pritarimą.

Popiežius Urbanas buvo didelis realistas: jis visai nekėlė klausimo apie Koperniko sistemos suderinimą ar nesuderinimą su šventuoju Raštu. Abudu — popiežius ir Galilei — rodė didelį pasitikėjimą savimi. Urbanas 1616 metų dekretu atšauktį negalėjo. Bet Koperniką jis prisiminė šiltais žodžiais.

Po šešių audiencijų Galilei grįžo į Florenciją. Pirmas darbas jo uždavinys ieškoti argumentų už Koperniko sistemą. Teologiniai argumentai šito mokslo plėtimui negali būti kliūtis: Visatos sąrangos Dievas nesurašė šventame Rašte. Šita Galilei mintis, be abejo, sveika. Bet dvasinė Galilei konstrukcija išsokdavo iš tiesaus kelio. Galilei po kurio laiko surado fizinį žemės judėjimo argumentą. Be šito argumento jis pralošė pirmąją dramos dalį. Galilei argumentas rėmėsi žemės potvyniais ir atoslūgiais. Kepleris žemės potvynių ir atoslūgių priežastimi laikė mėnulį. Bet Galilei šita teoriją atmetė. Žemės potvyniai ir atoslūgiai, Galilei manymu, yra žemės judėjimo aplink saulę išdava. Bet šitas argumentas prieštaravo kitiems Galilei atidengtiems dėsniams.

Knyga, daranti skandalą

Po metų ar kitų Galilei parašė Koperniko sistemai ginti knygą: "Dialogas apie dvi dides pasaulio sistemas". Galilei šitą knygą laikė kapitaliniu mokslo veikalu. Šita knyga siekė pasukti pasaulinę istoriją. Bet iš tikro ji yra mišinys meistrisčių svarstymų ir vienašališkų argumentų, nemirtingų pasąžių ir pigios retorikos. Tam tikri knygos argumentai kalba prieš realybę. Žemės potvynių ir atoslūgių teorija užima centrinę veikalo vietą. Potvynių ir atoslūgių aiškinimas pagal Galilei yra tvirtas pasisakymas už Koperniko sistemą. Galilei lai-

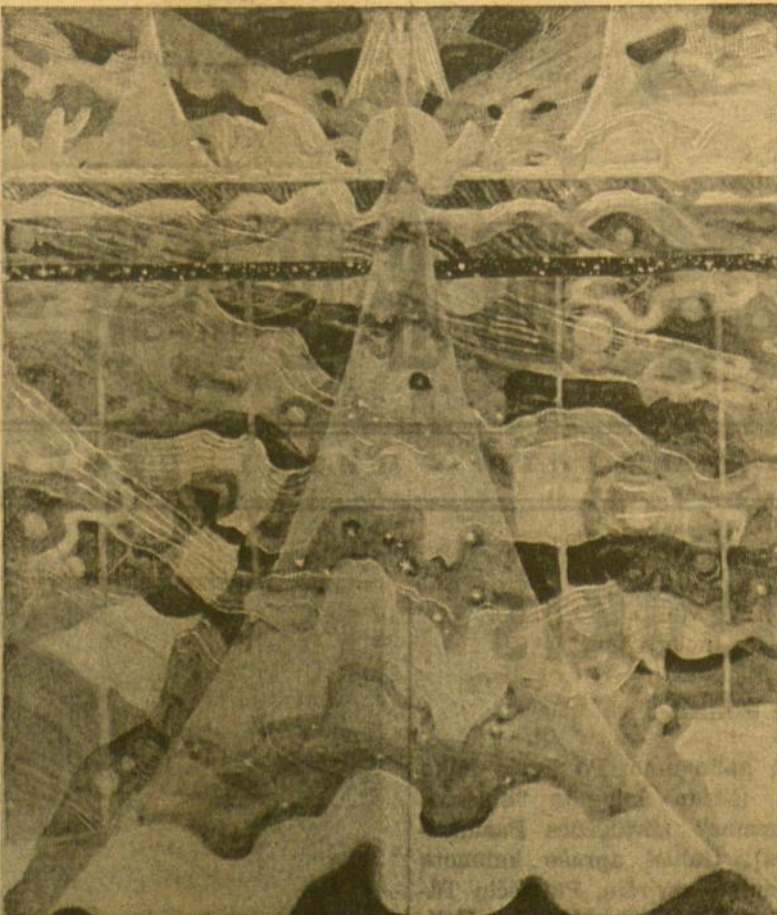
kų publika labai įvairiai prėmė Galilei knygą. Šita knyga dabar viską sumaišė: žemės judėjimo klausimas ir toliau pasiliko be mažiausio aiškumo. Kai kurie mokslininkai manė, kad šitoji knyga užgauna žmonių garbę. Galilei knyga yra pasisakymas prieš 1616 metų dekretą ir Galilei bei popiežiaus Urbano VIII susitarimą. Bet ir kiti argumentai iš to darė skandalą.

Galilei tam tikrų manevrų dėka knygos spausdinimui leidimą gavo. Manevrai rodo Galilei suktumą. Prieš knygą dabar pasisakė jėzuitų astronomai: prasidėjo nauji ginčai. Galilei pasisakė net prieš popiežių. Urbanas VIII Koperniko sistemą nelaikė absoliučia tiesa. Argumentas: Dievo kūrybos keliai žmogui nėra suprantami. Galilei Urbano žodžius rodo tik knygos gale.

Knyga pasirodė 1632 metų vasario mėnesį. Bet tik rugpjūčio mėnesį knygos platinimas sutiko kliūčių. Tam tikra komisija ėmė tirti knygos turinį. Komisija prieš knygą iškėlė 8 kaltinimus.

Kontaktas su inkvizicija ir teismas

Raportas apie Galilei knygą buvo perduotas inkvizicijai. Galilei spalio mėnesį gavo kvietimą atvykti į Romą. Bet Galilei iš Florencijos pasiuntė Romon gydytojo pažymėjimą. Gydytojas surašė daug ligų: Galilei kankina svaigulys, depresija, skilvio skausmai, nemiga, įvairių kūno dalių skausmai ir t. t. Galilei kelionė į Romą buvo atidėta ligi 1633 metų vasario mėnesio. Tik po kitų trijų mėnesių ji pasikvietė inkvizitoriai į Firenzulą. Tarp balandžio mėn. 12 ir gegužės 10 dienų Galilei buvo tariamas inkvizicijos kalnys: Galilei užėmė Vatikane 5 kambarių butą. Mais-

M. K. Ciurlionis

Zvaigždžių sūnata, Alegro

tu ir vynu ji gausiai aprūpindavo Toskanijos pasiuntinybė. Galilei kalėjime nebuvo nė vienos dienos. Niekas jo nekankino. Kankinimas jam iš viso negrėsė: pagal Romos inkvizicijos taisyklės jis buvo per senas. Tardymas buvo švelnus ir taktiškas. Bet, žinoma, inkvizitoriai jo mintims nepritarė.

Inkvizitoriai iš jo nesiekė padaryti kankinio. Iš Galilei buvo reikalaujama naujo mokslo atšaukimo ir atsiprašymo. Galilei mokslas jiems atrodė popiežiaus išsaukimas ar net įžeidimas. Galilei po tardymų pasisakė nenorėjęs remti Koperniko mokslo: jis net priešingas Kopernikui. Šitas Galilei pasisakymas yra ne kas kita, kaip nerių pakrikimo išdava. Kova ir ši kartą atrodė pralaimėta.

Galilei po keturiolikos dienų sugrįžo į Villa Medici. Po mėnesio, birželio mėn. 22 d. vyko Galilei teismas. Teisėjų sąstata sudarė 10 kardinolų. Teismas Galilei "Dialogą" uždraudė. Galilei turėjo perskaityti iš anksto parengtą tekstą. Šitas tekstas pasmerkia žemės judėjimo teoriją. Be to, jis buvo nuteistas į "formalų kalėjimą". Galilei prieš kardinolų teismą atsisakė ir perskaitė tekstą, kuriuo niekas netikėjo. Žodžių — "Ir vis dėlto ji juda" — jis nesakė. Teismas tuo ir pasibaigė.

Legendos ir tikrovė

Formalus kalėjimas reiškė jo apsigyvenimą pas Toskanos hercogą ir Sienos arkivyskupą. Po to sekė 10 taikingų ir darbingų metų Arcetri vieloje. Ten jis parašė garšų savo veikalą "Dialogas apie du naujus mokslus". Šitas veikalas vis dėlto sukėlė revoliuciją mokslo istorijoje. Galilei sustiprino savo poziciją: jis atsisakė tarp genialių žmonių, kurie lėmė kultūros istoriją.

Galileo Galilei yra kontrover-

sinė figūra. Galilei asmenybė, kokią mums pristato populiarius mokslas, yra gana toli nuo istorinės tiesos. Tam tikri autoriai jį parodo kaip "juodą bažnyčios avį". Kiti Galilei pristato kaip mokslo "Orleano mergele", kaip šv. Jurgį, smeigiantį inkvizicijos drakoną. Galileo Galilei garbė ir genialumas daugiausia remiasi atradimais, kurių jis niekada nepadarė, darbais, kurių jis niekada neįvyk-

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protėzistas
Aparatų-Protezų Med. ban. dalis. Spec. paslauba kojoms (Arch. Support) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadien. 9-1.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. Prospect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligonius priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telefon. Walbrook 5-5076

Res. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatliepia skambinti MI 8-0004

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel. Prospect 8-1717
Resid.: 2241 West 66th Place
Tel. Republic 7-7868

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadienį, antradienį ir penktadienį nuo 7 iki 8.

DDR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2901 West 63rd Street
Kampus 68-ties ir California
Val. kasdien nuo 8-5 val. vak.
Šešt. 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefon. 476-4942
Res. Walbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstu ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, Res. HE 4-2334
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treči. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3235
DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
2751 West 51st Street
Bendra praktika ir Alergija
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 9-9 val., penkt. 10 v. r. iki 8 v. vak. Šeštadienį 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 735-4477; Res. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGŲ
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą.

Res. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
6152 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia skambinti MI 8-0001.

dė. Ne Galilei išrado teleskopą ir mikroskopą. Ne Galilei padarė termometrą ir švytuliukinį laikrodį. Inercijos dėsnis taip pat nėra Galilei nuopelnas. Ne Galilei sukūrė jėgų paralelogramo dėsnį ir išaiškino judėjimą. Saulės dėmių atidengimas nėra jo darbas. Niekas jo neprisidėjo prie teoretinės astronomijos kūrimo. Galilei nemetė svorį iš Pisos bokšto ir neišaiškino kūnų kritimo dėsnių. Galilei neįrodė Kopernikų sistemos teisingumą. Inkvizicija jo nekankino. Niekas jo nemetė į kalėjimą. Ne Galilei ištarrė žodžius: "Eppur si muove — ir vis dėlto ji juda". Galilei nebuvo mokslo kankinys. Ištirai prasilaužė.

Ofiso HE 4-1414, Res. RE 7-6567
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1-8 ir 6-8 val. vak. Šešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKŲ LIGŲ
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadienį nuo 10 iki 12 valandos. Trečiadieniais uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą. WA 5-2017.

Ofiso tel. PR 8-2320
Namy — Res. Prospect 8-0081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGŲ
2656 West 63rd Street
Pirmadien., antradien., ketvirtadienį, penktadienį nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. vak. Šeštadienį nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, Res. GA 3-7275
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Telefonas: GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. vak. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį, uždaryta.

Ofiso PR 6-1765, Res. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŲNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGŲ
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketvirtadienį, penktadienį nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1281
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvos gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. Pirmadien., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 1-4 p. p. 6-30:8:30 val. vak. Šeštadienį 1-4 val. trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmadien., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakarų. Trečiadienį nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p. Šeštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
2817 West 71st Street
Telefonas HElock 6-8545
(OFISO IR REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — Prospect 8-7773
Val. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, 1-4 p. p. antradienį ir penktadienį 6-8 v. vak.

Ofiso HE 4-1818, Res. PR 8-0901
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. Šeštadienį 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGŲ
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Pullman 5-6766
Namy: Beverly 8-5946
Priėm. val.: kasdien 6-8 v. vak. ir 4-6 v. p. p. Šeštadienį — uždaryta

Galilei nuopelnas: jis sukūrė pirmus dinamikos mokslo pagrindus. Newtonas, kurdamas Universo dėsnius, šitaip pasakė: "Jeigu aš galiu toli matyti, tai tik dėl to, kad stoviu ant gigantų pečių. Šitie gigantai yra vokiečių Kepleris, prancūzų Descartes ir italų Galilei.

Tarp astronomijos ir biologijos išsivystymo yra tam tikras panašumas. Kopernikas, Galilei, Kepleris ir kiti sunkiai prisiimuše pro pasaulėžiūrines užtvanas. Gyvulių ir augalų evoliucijos principas taip pat sutiko kietą pasaulėžiūrinį pasipriešinimą ir tik po šimto metų galutinai prasilaužė.

Tel. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namy 925-7091
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGŲ
6159 So. Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p. Išskyrus trečiadienį. Šeštadieniais 10-5 v. p. p.

Ofiso telefonas — CL 4-2431
DR. AL. RACKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGŲ
2745 West 69th Street
Priešais šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmadien., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. vak. Šeštadienį nuo 2-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu. Telef. Republic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. vak. kasdien; trečiadienį, šeštadienį, nuo 10 v. r. iki 1 popiet.

Res. tel. PR 9-0750
DR. L. SEIBUTIS
Inkstu, pūslelė, šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan ave. Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. Reliance 5-4210
Res. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. tik 1-3 p. p.
Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

Ofiso telefon. CLiffside 4-2896
Resid. telefon. Walbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos: kasdien 9-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus. Šeštadieniais nuo 1 iki 5 v. vak.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA ir MOTERŲ LIGŲ
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. Prospect 8-1223 ar PR 8-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treči. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. vak. Šešt. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namy GI 8-6196
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligonius tik susitarus. Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

Telefonas — GROvehill 6-2825
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJĄ ir MOTERŲ LIGŲ
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta

Tel. Prospect 6-9490
DR. ONA VASKEVIČIUS (VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
8248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadienį nuo 2 iki 4 val. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446, Res. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. vak. ir 7 ir 8 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, Res. PR 6-6655
Res. 6600 So. Ashland Avenue
Val. 11 v. ryto iki 2 v. p. p. 6-7 v. vak.

ISTORINĖS PABIROS FONDAI PRIEŠ 50 METŲ

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Lietuvos Gelbėjimo Fondas

Tautininkai, sudarydami mažumą Antrajame visuotiniame Amerikos lietuvių seime ir negalėdami praversti savo nusistatymų, seimu buvo nepatenkinti. Todėl 63 atstovai susispausė Draugelio svetainėje į posėdį konferencijai. Čia jie nutarė reikalausti Lietuvai autonomijos ir tam reikalui (politinei veiklai) įsteigti Autonomijos Fondą. (nuo 1917 m. pavadinta Neprigulmybės), o šaliai — Lietuvos Gelbėjimo Fondą. Įsteigimo data idiko 1914. X. 38 kadangi šis reikalas buvęs kelias seime.

LGF mažai teikė savarankiškai. Jau pačioje pradžioje (1914. XI. 26) buvo pridėtas prie Lietuvos Autonomijos Fondo. O vėliau (1917. VII. 12) buvo illetas į Ame-

rikos lietuvių centralinį komitetą nukentėjusiems nuo karo šelpiti (kuris buvo suorganizuotas 1916. VIII. 17), kai iš jo pasitraukė katalikai, ir vadovybė liko tautininkų rankose.

LGF 1915 m. gavo aukų \$7-314.50, iki 1916. X. 1 surinko \$11-917.32. 1916 m. gavo \$14,501.85. Iš jų 1915 ir 1916 m. \$4,342.93 pasiektą į Vilnių (Basanavičiui, Smetonai, M. Biržiškai, J. Sauliui ir J. Vileišiui), į Maskvą (P. Leonui, P. Bortkevičienai) — \$3,634.71 ir kt. Viso \$9,008.00.

Lietuvių Autonomijos Fondas

Lietuvos Autonomijos Fondas įkurtas Brooklyne 1914. X. 4 posėdiniame tautininkų konferencijoje.

je. Fondo tikslas — politinė kova už Lietuvos autonomiją.

LAF 1914 m. pabaigoje turėjo tik \$165.55. Prie jo lapkričio 26 d. prijungė Lietuvos Gelbėjimo Fondą. Kitais metais abu fondai sulaukė aukų \$3,306.03. 1917. I. 15 Autonomijos Fondas pavadintas Neprigulmybės Fondu, Liepos 12 d. Lietuvos Gelbėjimo Fondas atskirtas nuo Neprigulmybės Fondo ir prijungtas prie Centralinio Komiteto. Į LNF 1917 m. įplaukė \$5,665.93 aukų. Aukos fondan smarkiai ėmė plaukti, kai laikraštys "Lietuva" buvo įvestas skyrus "Kalėdos ir Lietuva". Vėliau (1918 m.) buvo įvestas skyrus "Kalėdos Eglutė" trijuose laikraščiuose. Vien tik "Lietuvos" skaitytotojai sudėjo tais metais \$10-000.00. Paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, ypatingai pagausėjo aukos. Tais metais gauta \$20,000.00. Iš viso per fondo veiklą surinkta \$85,201.51.

LAF rėmė dr. J. Šliupų kelionę su paskaitomis Lietuvos reikalui. Suteikė paskolą Lietuvai

spaudos draugijai išleisti dr. J. Šliupų knygą "Lithuania in Retrospect and Prospect" (1915 m.). Pasiuntė į Europą R. Karužą (1916. IV. 16—VII. 16), kuris dalyvavo Lausanne'os lietuvių konferencijoje. Kai tautininkai įkūrė lietuvių tautinę tarybą, rėmė jos darbus. 1917. IV. 28 išvyko į Europą dr. J. Šliupas, kuris pervaižiavo visą Rusiją, sustikto su to krašto lietuvių veikėjais. Dalyvavo II Stockholmo lietuvių konferencijoje. Ši kelionė LAF kainavo \$3,200.00. Didžiausios išlaidos buvo: Lietuvos delegacijai Taikos konferencijoje \$22,805.00, Lietuvos reikalams per Paryžiaus atstovybę \$30,000.00, Lietuvos karo misijai — Laisvės Sargams \$10-000.00, atstovui Washington — \$6,845.00 ir šios tarybos propagandos reikalams — \$5,600.00, Lietuvos šaukiam — \$1,000.00. Viso išleido \$84,378. Likutį — \$1,982.03 perdavė Lietuvos atstovybei Washington. Fondą likvidavo 1920. XI. 25.

V. Liulevičius

Keliolika sakinių apie Julijų Kaupą, šviesų brolių ieškotoją

Lietingą kovą penktąją, pučiant šaltam šiaurės vėjui, lydydžime savo draugą į kapus. Gniauždami rankose baltas karstanešį pirštines, žiūrėjome tylūs į drėgną asfaltą, nuolat mus pralenkiančias policijos padvydvy mašinas ir prieš mus važiuojančiąją, kurioje buvo karstas. Toji pirmoji juoda mašina vežė mūsų draugą, pasakų brolių, daktaro Kripštuko bendravedį, tylų ir šypsantį, tokį, kokį jį uždegė karsto dangtis laidotuvių koplyčioje prieš mūsų netikintąsias ir nieko nesu-
prantantias akis. Mes lydydžime savo draugą į kapus ir niekaip negalėjome atrasti žodžių skausmui ir tuštumai. Buvome kaip broliai ištikti siaubingos netiesos. Žmonės, kuriems staiga atėmė dalį jų gyvenimo. Padėjome karstą prie duobės ir grįžome į jo namus, vėliau kiekvienas į savo namus, bet gyvenimas nebebuvo toks pat ir niekad nebus. Buvo pasakyti žodžiai koplyčioje, kapuose, bet jie nepasakė Juliaus, jie pasakė tik tai mūsų, likusiųjų sielvartą.

Dabar, kai bandau atrasti žodžius, kurie pasakytų Julijui, matau, kaip sunku rašyti praradimą. Kaip neapsakomai sunku kalbėti apie tai, kas dar taip gyva, lyg būtų jau praeitis. Gali būti taip sunku todėl, kad reikia, be gailėsčio, surašyti savo paties gyvenimą, tuos momentus, kurie buvo brangiausi, ir bandyti juos užrašyti kitiems. Dar taip neseniai mudu su Julium kalbėjom kitiems apie Antano skėmos mirtį, o dabar, štai, turiu rašyti, stovėdamas prie jo paties karsto duobės. Ir tenoričiau šią valandą vieno, kad galėčiau lygiai ramiai ir su tokia pat meile kalbėti apie jį, kaip jis mokėjo kalbėti apie kitų mirtį.

Labai vaizdiškai atsimenu savo pirmą susitikimą su Julium. Tada jis skaitė savo novelę "Vėjas": "Kai Algis praverė duris, lauke išgirdo vėją". Toks buvo pirmasis sakiny. O po to jis aprašė vaiko pasaulį, kuriame, kaip keistojo pasaulio, pleveno laikraščiai, prišalė prie grindinio, lyg baltos barzdos, ir visos žiemos gatvės atrodė apibarsytos cukrum. Toji novelė buvo visai kitokia, nei buvau įpratęs girdėti pradedančius rašant. Jos pasaulis buvo toks neįprastai savitas, naujas ir stebinantis savo spalvom ir šviesa. Tai buvo tikrai vaiko pasaulis, kiekvieno mūsų vaikystės pasaulis, ilgesio ir svajonių žemė, apgyvendinta kitokiais žmonėmis ir sklindina neįtikimų ir keisčiausių dūdžių nustebimui, nes jis tokio dalyko negalėjo visai nuprasti. Laimei ir prancūzų karinės valdžios atstovai, atvykę apžiūrėti tų vietėtas nupasakotų baismų, lygiai negalėjo suprasti vokiečių skundų, nes jam išmargintos sienos (ir lubos!) labai įspūdingai atrodė. Nors Julius to niekad nevirtino, šis tapybos praktikas buvo, be abejo, akivaizdus įrodymas, kad jis turėjo ir dailės talento. Vėliau, Freiburge, jis kurį laiką studijavo tapybą ir, profesorių tvirtinimu, turėjo tam neeilinių gabumų. Pats Julius niekad tačiau į dailininko laurus nesiveržė, nors, mano manymu, tam turėjo daug labiau pagrindo nei daugelis pripažintųjų.

sių nuotykių, kur realybė ir svajonė yra seserys. Julius skaitė tą savo rašinį tyliai, monotoniškai, stabtelėdamas ir patempdamas lūpas, tarsi susimąstydamas skaitomais dalykais. Nebandė jįsai nei imponuoti, nei ypatingai dramatiškai perskaityti, nei pagaliau įtikinti ar nusteбіinti. Jis atrodė tada kaip didelis vaikas, pasakojęs be galo įtikimą pasaką.

Vieną vakarą aplankiau jo kambarį. Julius ruošė egzaminus. Medicinos fakulteto dalykai buvo sukabinti virš jo rašomo stalo — kiekvienas reprezentuojamas kitokios spalvos bei išvaizdos velniuko. Kai kurį egzaminą išlaikydavo, paimdavo ir išmėsdavo velniuką į šiukšlių dėžę. Tokiu būdu jau tų pavaldų likviduota bent gera pusė, ir Julius su pasitenkinimu man pasakojo, kad, štai, netrukus ateis laukta diena, kai pasakutinis bus išmestas. O virš jo lovos kabojo įvairios labai spalvingos pabaisos, kiek panašios į egzaminų figūras, su atitinkamais įrašais. Visa tai buvo linksmai, beveik su išdaiga, traktuojama ir paaiškinama vizitatoriams. Tokia kambarių dekoravimo idėja Julius su pamėgimu užsiminėdavo. Taip, sakysim, ir Tuebingene jis buvo savo vieno (iš vokiečių rekvizuoto) buto sienas išdažęs įvairiais gamtovaizdžiais, dvasiniais draugų portretais, fantastiškais tvariniais bei ornamentais. Visai šiai tapybai, pokario nedateklių verčiamas, naudojo Dalios lūpų pieštukus, batų tepalą, cinko mostį ir kitokias tai kasdieninio vartojimo, tai mediciniškos priemonės. Vokietė, viena iš nušalinantų to namo šeiminkinių, atėjusi kartą to savo namo apžiūrėti vos nenualpo. Ir tai Julius didžiam nustebimui, nes jis tokio dalyko negalėjo visai nuprasti. Laimei ir prancūzų karinės valdžios atstovai, atvykęs apžiūrėti tų vokiečių nupasakotų baisumų, lygiai negalėjo suprasti vokiečių skundų, nes jam išmargintos sienos (ir lubos!) labai įspūdingai atrodė. Nors Julius to niekad nevertino, šis tapybos praktikuojimas buvo, be abejo, akivaizdus įrodymas, kad jis turėjo ir dailės talento. Vėliau, Freiburge, jis kurį laiką studijavo tapybą ir, profesorių tvirtinimu, turėjo tam neilginį gabumą. Pats Julius niekad tačiau į dailininko laurus nesiveržė, nors, mano manymu, tam turėjo daug labiau pagrindo nei daugelis pripažintųjų.

Kalbant apie tapybą, noriu paminėti vieną, be galo charakteringą, epizodą Freiburgo dailės mokykloje. Tą dieną prof. V. Vizgrida buvo studentams sudėstęs nature morte: žalią bonką ir raudoną draperiją. Julius gi piešė raudoną bonką (su etikete, vaizduojančia įdrėkusio piliečio veidą ir žalią, gerokai suglostytą drobulę. Profesorius, pastebėjęs tokį, gana nelauktai, pakeitimą, ateina prie Julius ir labai mandagiai klausia: "O, ar jūs taip matote, ar taip norite?" Julius, rimtai mirkčiodamas, jam atsako: "Taip matau". "Aha, tai gerai — tęskit toliau", atsako profesorius, ir epizodas baigiasi visai klasei šypsantis iki ausų. Julius **matė** kitiems visas pasaulio apraikas, todėl jam pasaka buvo pats mylimiausias žanras, ir jis man, pašakodavo apie puikias E. T. A. Hoffmanno istorijas, kurių fantazija ir išradingumai jį nuolat žavėjo.

Tapybos entuziazmas Julij apimdamo dažnai traukiniuose, ir mes trys (berods, prof. Z. Ivinskio pavadinti muškietiniais) – Julius, Nyka ir aš – esam kreida išpašė daugelį vagonų sienų, kur būdavo atvaizduotos dialektinio materializmo mašinos, karo aktualijos, keturi didieji ir dar daug keistų dalykų didžiam vokiečių pasipiktinimui ir lygiai didžiam amerikiečių MP pasitenkinimui.

Nebuvo Julius īprastinis daktars. Ī savo profesijā jis ziūrējo gana līnksmai. Draugams vaistus rašydavo tikrai labi prispirtas ir būtnai ītikinēdamas, kad šie vaistai, "Ēej ir nepadēs, tai tikrai nepakenks". Skeptiškai jis ziūrēdavo ir ĵi mano Freiburģo ģeimnīnēķjam rodomā ypatingā pagarbā ir tik ĵķyriai prašomas apzīrinēdavo kokiā serģančā ķaimynē. Uģtai, zinoma, "der lange Doktor!" buvo mano maķos gatvēķ mēģiamiausias vizitatorius ir galēdavo ĵi mano ķambarĵ atēti bē ķurĵ dienos ar nakties valanda, kad ĵi dienos

Savo īšore Julius neatrodē rimtos ir orios daktary profesioj reprezentantas, nes ne' tik kad nedēvējo, Vokietijoj beveik būtinu (Kleider machen Leute!), kaklaraišēju, kietu apy kaktiuj t. t., bet taip pat ne- labai rūpinosi jtkinti, sakysim vaistininkus, savo statusu. Taip vienas gana įkyrus vokietis vaistininkas, Juliusa paprašytas kažkokiu vaistu, labai griežtai pareiškė, kad tokiems vaistams reikalingas receptas. Julius išsiėmė savo receptų knygutę ir pradėjo jor rašyti baisiam vaistininko nustebimui. Kiek atsi- peikėjęs, vokietis nedrąsiai pa- stebėjo, kad tai daktarai gali receptus išrašinėti, į ką Julius, šelmiškai šypsodamasis, bet tal- kiai, pastebi: "Ich bin naemlich ein Arzt". Nuotykis baigėsi nuolankiasis vaistininko atsipra- šinėjimais, bet Juliusa toks vais- tininko nepatikėjimas nei supy- ninko, nei sierzino: "Matai, koks tipelis", tebuvo jo lakoniškas komentaras, kai jis kišosi kiše- nės savo daktariškaij liudijimą.

Lygiai linksmai, net kiek ne-

Priēš 17 metu lietuvu rašytoju suvažiavime Augsburgė, Vokietijoje. Tada dar "jaunieji" (iš kairės) Julius Kaupas, Henrikas Nagys, Kazys Bradūnas ir Alfonsas Nyka-Niliūnas.

jauniai, Julius jautėsi ir netikėtai jam suteikiama pagalba. Taip jis, dėvėdamas labai prašmatnią Vienos greitosios pagalbos uniformą (Rettungswache Wien), ir sveikinamas prietemoj praeinančių ir nenuvokiančių, kad tai ne karininko uniforma, vokiečių kareivis, ne tik neatsakinėdavo į jų salybtus, bet nusiimdavo savo kepurę ir, neš-

damas ją rankoj, man paaiškindavo, kad volkiečiai esą juokini žmonės. Nebuvo jisai militarinų dresūrų mėgėjas, todėl, draugų tvirtinimu, atlikdamas kariūno stažą Lietuvoje, taip pat turėjo nemaža vargo su įvairiom mankštom bei kietokario disciplina. Julius buvo iš prigimties menininkas, klajotojas, svajotojas, kuriam operų, dramų, šokio spektakliai, parodos ir kinei buvo jo gyvenimodalis. Jis mėgo skaityti, kaip retas kulis, ir mokojo perskaitytais dalykais ne tik pat gėrėtis, bet ir su kitais pasidalinti tuo džiaugsmu. Kasmet jis todėl įsimylėdavo kurį nors autoriori ir taip karštai, kad primygtinai piršdavo draugams jį skaityti, kad turėtų su kuo ir apie ką kalbėti. Taip jis pergyveno Servanteso, Unamumo, Prousto, Rilkes ir Traklio, Alain-Fournier, Sartre, Bernanos, Greene, Kazantsakio ir daugelio kitų periodus, atidžiai ir be galo įsigilinę juos skaitydamas po keliolika kartų atliekamu nuo studijų laiku. Medicinos studijoms gi jis rimtai domėjosi ir savo egzaminus išlaikydavo lengvai ir gerai. Ypačiai mėgo Julius psichiatriją, kuriai skirdavo daugiasia laiko ir dėmesio. Apie įvairias psichiatrinės problemos jis papasakodavo ir kartais detaliai išdėstydavo sunkesnius sutiktus atvejus ir jų gydymą. Tačiau, bendrai imant, su draugais mieliau kalbėdavo apie humanitai-

rinius mokslus ir menā, tary-
tumei nenorēdamas varginti ga-
na specifiškais savo profesijos
klausimais.

Nebuvo Julius kalbus, bet mėgo žmonių draugija. Jis galėdavęs valandų valandas sėdėti ir klausytis kitų kalbos ir ginčų ir įsiterpdavo tik retais atvejais, ir tai visomet taikliai pasitebėdamas, kad dėl viso to nėra ko karščiuitis, kad visi žmonės esą iš esmės geri ir kad galima visad surasti bendrą kalbą, to norint. Nekad jis neapkalbėdavo žmonių ir nemėgdavo diskutuoti jų tamsių pusių. Nesiskųsdavo jis savo skausmais, rūpesiais. Nedejuodavo dėl nepaisikimų. Jo žvilgnis į gyvenimą buvo skaidrus, vaishiai linksmas, beveik vaishikai naluvs. Jis mėgo keliones, gamtą, išdaigas. Ypač pastarąsias. Mes esame jų prikrėtę neapskaičiuojama gausybė. Sukeisti vokiečių dantistų iškabas su batsiuvių, pavynuogiantį ar paubnoliauti. Julius nereikėdavo du kartus prašyti. Paprastai, jis būdavo tokių žygių iniciatorius ir vadovas. Ir visa tai jis atlikdavo nerūpestingiu mostu, nei jaudindamasis, nei pergyvendamas. Taip mes esam prisiuogavę ir pinigų pakabinę ant krūmų šakos (vokiečiai nenorėjo parduoti), esam chirurginėm žirklem karpe tulpes, vynuoges, lošę kortom puošniuose soduose, ėję per prancūzų - amerikiečių zonos sieną, važinėję policijos divračiais, piešę keistus atsišaukimus ant komunistų būstinės langų ir ramiai aiškinęsi su įvairiais mažų miestelių burmistrais dėl papildomų maisto kortelių. Niekur tačiau mes nepadarėm žalos kokiam vargdieui, nes Julius tokius žmones užjautė ir apdovano davo juos netikėtom gėrybėm, nei sekundės nedvejodamas.

Vaikiška buvo Julius sirdis.
Poeto sirdis. Trūbadūrų ir va-
gantų ir minezengerių gadyinės
sirdis, todėl jai taip sunku ir
trošku buvo šioj mūsų gadyne-
j. Turėjo jįsai gyventi kartu su
Hamsono herojais, su Tomu Ni-
pernadžiu, Goesta Berlingu ir
Didžioju Molnu, su Villon ir
Poe. Ir dabar, kai jo lengvi ir
linksmi žingsniai jau nebeaidi
ant šios žemės didžiųjų nuoty-
kių vieškleio, telieka jis savo
draugu atmintyje toks, koks jis
buvo gyvenime — šviesus jau-
nuolis, vaiko siela ir pasakų
pilnom akim. Jeigu yra tokia
šalis Anapus, kur susirenka
saulėtų salų jūrininkai, pasakų
broliai, tenai mes atrasime mū-
sų liekną, linksmą, šviesiaplau-
kį draugą, traukiantį savo pyp-
kę ir bėsišyspančiom akim žvel-
giantį į naujų nuotykių pasiil-
gusią tolybę.

Henrikas Nagys

Piešinyg Prano Gailiaus

Laša rasa
ant tavo veido
gilij¹ žolēj. 1. žolė
Užmerkto akys.
Sutarsyti plaukai.
Atlaužta galva.
Tu vienas
miegi
ir nejauti
artėjančios prapulties.

Nelšmoku
gyventi vienatvėj
tik su savim —
bijau tuštumos
ir artėjančių žingsnių,
bijau sutemos
ir savo širdies plakimo

**Bijau gyvenimo
ir dar labiau mirties.**

Broliai stovi tolybėj,
siauram rėželyj,
kur dangus susisiečia su vieškeliu,
ir moja man.
Jie tuoj pasiners į saulėleidį.
Jie tuoj paliks mane.
Stoviu ir laukiu.
Bijau.

Pančiņ ~~~~~
~~~~~ *vijikas*

Aloyzas Baronas

Stasys Pauliukas turėjo laiko viską permąstyti. Jis dabar daugiau nervinos negu prieš tai. Jautė visame kūne virpulį, lyg kraują kas vartyt-neapsakomu greičiu, iš nuo to kaifo visi odos narveliai, Pauliukui buvo karšta, o akys stovėjo šimto klausytojų minia pritendmytojų, senoj salėj, ir Pauliukas bandė įbrėžti mintyse kiekvieno paskiro veidą išraišką. Prieš prakabą jis jaudinosi, jam atrodė, kad nuo to priklausys tėvynės išlaisvinimo eiga, jis jautė, kad dalyvauja toj nuolatinėj neatbūtinoj kovoj, kurioj jis mažėja būsimų laimėtojų. Seni miršta, jauni dezertyruoja, ir tuos, kurie susirenka į sales, reikia tvirtinti, kad ilgoj pralaimėjimų grandinėj jie nenustotų vilties. Po prakalbos Pauliukui visi plojo, iš plojimo atrodė, kad juo buvo daugiau negu šimtas, nes pritariantis triukšmas buvo lyg mažas vėjo gūsiio atsimušimas į seno sodo

medžius. Visi entuziastingai plojo, prasišiepę džiaugsmingam pritarimui ar pašaipai. Tačiau jie plojo nuoširdžiai, žmonės buvo pakilios dvasios, jie norėjo lėkti, mušdami rankom kaip sparnais.

Vieną klausytojų Pauliukas atmena kaip gyvą. Senas, sausas, bet nesudžiuvęs, žilas seniokas, pakreipęs galvą, žiūrėjo, neatsitraukdamas nuo kalbėtojo akių ir šypsojos. Vėliau įsitikino, kad jo lūpos sudėtos šypsenai ir sunku atskirti, kada jis šypsojosi ir kada daugiau buvo liūdnas nei patenkintas. Pirmoje eilėje sėdėjo klubo pirmininkas, senyvas, krėtančia galva, gerų akių ir putnaus veido klebonas, o trečioje eilėje tas juokius sudėtom lūpom senis, nuo kuro žvilgnio Pauliukui buvo neramu. Kai po rezoliucijų ir tautinių šokių jie sustojo prie baro, seniokas priėjo prie Pauliuko ir pasakė:

— Tai pakalbėjai. Pernai mums čia, nepriklausomybę minint, kalbėjo toks jaunas profesorius, ir aš nieko nesupratau. Jis minėjo egzistenciją, esmę, esenciją, ilgus ir trumpusėjimus, pasirošimus ilgam bėgimui, kad net sunku atpasakoti. Gal kas ir suprato, bet aš pagalvojau, kur čia žmogus bėgėsi.

— Taip, žinau, jis politinių mokslų daktaras, kitaip į viską žiūri, bet tėvynei visi gero nori, — aiškino Pauliukas, bet senio- kas neleido jam nutilti, jis siūlė gerti ir skubėjo pasakoti:

— O kai kalbėjai, už širdies ėmė. Apie berželius, upelius ir kryžius. Prieš penkiasdešimt metų dobilienoj prie kryžiaus klojom linus. Iš markos atvežtus pėdus skirtėm, ir jie biauariai kvepėjo. Traukdamas iš markos ir veždamas, ištroškau. Apsukau vadeles apie kryžių ir nuėjau atsigtirti. Buvo graži diena. Voratinkliai tiesiog ant galvos kaip linai sukėsi. Pamačiusi šeimininkė priarištą arklių, kad pradės plūsti, eia, kaip aš Dievo nebijau, taip kryžių niekindamas. Bet koks, sakau, čia niekinimas, arklys juk ne koks vagis, o vargšas darbininkas. Ale kai tavęs paklausiau apie tuos visus pakeilės kryželius, net dabar širdį skauda. Vėgtai tada šeimininkė barė. Taip gražiai kalbi, kad regiu visus tuos upelius, darželius ir Nemunėlį, tik piliakalnio jokio neprisimenu ir Gedimino pilies nemačiau. Tavo kalba tėvynėn traukia, verkti norisi ir grįžti atgal. Žodžiai iš širdies imti, todėl žmonės ir pinigų sudėjo kovai su neprieteliais.

— Nekreipk dēmesio, ka tas seniokas sako. Mēgsta kalbēt'. Tai mūsu Petriukas, mes jī dar pančū vījiku vadīnāmē. — Bet seniokas vēl priējo ir vēl draugiškai šypsodamasis, beveik pridusdamas, plonu balsu, lyg pragvsdamas, skubējo:

— Pirmininke, tai kalbėjo. Jį pakvieskite ir motinos dienos minėjimui arba birželio

įvykių. Klausai ir širdį skauda. Rodos tik vakar visa buvo.

Senas pirmininkas prēmķē akis. Jis buvēs īlgamēts mokytojās, ģā dīrības bravore, stēngēsi visķā prēmīsmīti. Āip, tai buvo sentimentalī kalba, su īššūķiails "tēvyne, tēvyne", bet šīap kalba buvo karšīa īr lengvo turīnīo. Tai buvo triukšmīngī īr efektingī pelai, bet pasīsekīmas buvo, be abeķo, dīdesnīs, negu pēnai, ķai akadēmīšķai kalbēķo profesorus. Ir pirminīķas īstārē:

— Tikrai, gal atvažiuotumėt.
— Ne. — šypsojosi Pauliukas. — tas pats

žmogus įgrysta.

visi valandėlę tylėjo, gi pirmūninkas ver-
tarė:

— Taigi, principe sutik, patikai dabar, patiksi ir kita karta. Susitarsim.

— Pažiūrėsim, yra dar laiko, — lėtai šypsojos Pauliukas, gi mažasis žmogelis vėl skubėjo kalbėti:

— Ponas, užeikite pas mane. Pavaišinsiu. Vienas čia netoli gyvenu. Butelį išgersim.

Pauliukas žvilgtērėjo į laikrodį. Ligi au-
tobuso išvykimo buvo dar viena valanda.

— Kiek kelio ligi autobuso?

— Netoli, kelios minutės, — atsakė pirmininkas.

— Reikės tuoj keliauti, jau dešimt.
Nesirūpinkit pavešiu — kalbėjo ra-

— Neirupinkit, pavesiu, — kalbejo ramiai pirmininkas, — spėsime.

(Nukelta i 4 psl.)

Skaitytojas dar nepasotintas

(Atkelta iš 1 psl.)

dybė ir galia išskyla netiesioginiu būdu. Vis dėlto šį kartą valdovas daugiau konkretus asmuo, nei pirmajame romane. Keletas scenų parodo jį pilies reikalų tvarkytoju, senatvės ir rūpesčių paliestu žmogumi, viešiu — našlaujančiu, vyriausiojo sūnaus Vaišvilgo nesuprastu tėvų pagoniškai išaugusiu ir savo gyslose dar jauciančiu pagonybės veikme, tačiau aiškiai ir nedvejojamai apsisprendusiu už krikščionybę.

Autorius ryškina prabėgomą dvasinį persisvėrimą naujų linkmėn vykusiųjų įtarpais iš buvusių artimiausių Mindaugo bendradarbių — žmonos Mortos ir pasiuntinio Parnaus. Parnaus personažas taip įdomiai apmestas, toks plačiamostis — europinis, kad prie jo būtinai reikėtų grįžti naujame mindauginiame romane, jeigu toks dar būtų rašomas. Gana ryškūs ir jaunieji mindaugačiai Gerstutis ir ypač Replis. Replį, jaunąjį karaliaus įpėdinį, autorius suveda su vyriausiojo krivio augintine pagone Vygre. Nežiūrint judvieji meilės, pasaulėžiūrų skirtumai parodomi gana stiprių įtampų. Vygrė sveriasi tarp dviejų rungovių — Replio ir Trainiotos, kol romano gale išryškėja jos apgauli, sąmoksliskoji klasta prieš krikščionį mindauginį.

Iš antrinių personažų trumpai, bet spalvingai pristatoma Ulė Daumantienė, karalienės Mortos sesuo, pasilikusi slaugyti Mindaugo sūnų Gerstutį, o vėliau apsisprendusi nesukubėti grįžti į Uteną. Iš dalies ji tai daro dėl vyro Daumanto neištikimybės, iš dalies dėl vyro motinos rusės, kuri jai buvo šiurpi. Šis Daumantienės, nusivylusios ir apkartusios rikienės, stovydas dar labiau išryškinamas, kai atvyksta į Kernavės pilį jos vyras, kviesdamas ją grįžti namo. Autorius išsklaido abejones, kad Mindaugas būtų ketinęs ją pasilaikyti sau žmona. Kartu autorius parodo, kaip šis Daumantienės užtrukimas Kernavėje buvo piktai panaudotas ruošiamam Mindaugo nušalinimui.

Veiksmingumas ir kalba

Kas šiame romane labiausiai krinta į akis, tai padidėjęs veiksmingumas, palyginus su pirmuoju mindauginiu romanu, ir kalbinis naujumas. Autorius atsisakė tęsti kalbinį dualizmą (senosios ir naujos kalbos derinį), pasirinkdamas išradimą kompromisą: sukurdamas nau-

ją senėsnę kalbą. Ta prasme autorius pasirodė turįs didelę kalbinę — kūrybinę dovaną, kuri kartu yra ir poetinė žodžio dovana. Pirmajame romane poetinis žodis liete liejosi, ypač liedsamas gamtinį grožį. Liejasi tarpais ir šiame romane, kur autoriui prireikia išpildyti stokingą veiksmingumą. Persisvėrimas į didesnį veiksmingumą ir neatsisakydamas žavaus aprašymo, autorius lyg ir įkrinta į tam tikrą forminį dualizmą. Ta prasme vientisesnis atrodė pirmasis romanas, nes jis buvo su aiške aprašymo persvara.

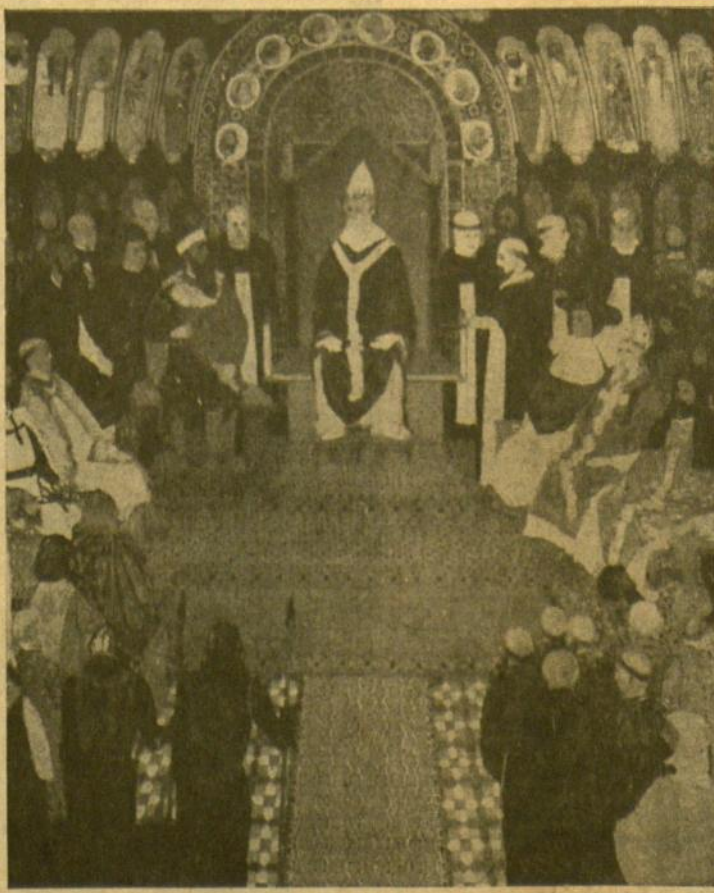
Gal autorius sąmoningai var-tojo įvairius formos elementus, kad išsiverstų tokios plačios ir turtingos tematikos rėmuose. Vietomis jis turėjo būt sumariškas net iki brūkšnio — šikinio vaizdų pristatymo. Dėl to šiame romane galėtum rasti ne tik pastarojo meto autorių, bet ir patį pirminį, kada jam buvo būdingas ypač tas brūkšninis vaizdų kūrimas. Skaitytojas neturi teisės autoriui priekaištauti, juoba kritikuoti jo pasirinktą formą. Svarbiausias autorius laimėjimas yra tai, kad jis tokiam trumpam puslapių apimties tome sukūrė vis dėlto stipriai įtikinančią tematinę visumą.

Kai tema ir problemos prašosi tęsinį

Skaitytojas viena galėtų sa-kyti, jog jis lieka nepasotintas, nes veiklas jam iškėlė naujų klausimų ir pažadina didelį dėmesį šiam laikotarpiui ir to meto personažams. Jau pati šio romano užbaiga prašosi tęsinio. Jeigu Vaišvilga Mindaugaitis išvyksta staiga iš savo vienuolio, nepasimėgęs Lietuvos karaliaus, savo tėvo, metraštį, tai skaitytojas pirmiausia lauktų, kad bent tas metraštis būtų jam atskleistas.

Tai būtų trečias, faktiškai vidurinis tomas mindauginį trilogiją, atskleidžiant metraštiniu būdu Mindaugo žygįs per tą tarpą, kada jis tapo karalium ir valdė Lietuvą ligi nužudymo.

Bet skaitytojas nebūtų ir tuo pasotintas, nes po tėvo nužudymo Vaišvilga padeda savo vienuolišką rūbą, užsivelka didžiojo Lietuvos kunigaikščio mantiją ir valdo Lietuvą dar trejus metus, pratešdamas mindauginę erą. Vaišvilgos valdymas būtų dėkingas parodyti Mindaugo žudikų likimą ir kartu naują krikščionybės lūžį, gal būt, Vaišvilgai lenkiant ją Rytų bažnyčion. Pagaliau būtų

K. Zoromskis Pietišius Inocentas IV prima Mindaugo siųstą ir Parnaus vadovaujamą lietuvių delegaciją 1251 metais Milane.

Pastabos ir nuomonės

BAILUMAS AR APDAIRUMAS?

Dumplės yr naudingas daiktai į kamą pūsti, Bet prieš vėjus pūst dar jos niekados nederėjo.

K. Donelaitis

L. D., aprašydamas Lituanistikos instituto suvažiavimą Washington (žr. "Draugo" gegužės m. 9 d. kultūrinį priedą), pamini ir tokį dalyką: "Tuo metu Washingtonie viešėjo ir Sovietų istorikas Pašuta, kurio veiklas "Lietuvos valstybės sukūrimas" kaip tik ir buvo vertinamas suvažiavime. Pašuta, iš kažkur nugirdęs apie tą suvažiavimą, per amerikiečių įstaigas pareiškęs norą jame dalyvauti. Instituto nariai pasirodė tuo klausimu nevienodos nuomonės: kai drąsesnieji norėjo atsakyti "welcome", tai bailsnieji pasakė "no", ir Pašuta susirinkime nedalyvavo. O jis čia būtų išgirdęs įdomių dalykų".

Jeigu mes būtume kvietę Pa-

šutą į tą susirinkimą, tai atrodytų, kad mes juo labai žavimės ir norime jį ypatingai pa-

šutą į tą susirinkimą, tai atrodytų, kad mes juo labai žavimės ir norime jį ypatingai pa-

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
MAY — GEGUŽĖS 21, 22, 23 D. D.

CUSENIER IMPORTED THREE STAR COGNAC Fifth \$3.98

MONNET THREE STAR COGNAC Fifth \$5.49

STREGA LIQUEUR Imported from Italy 5/8 Quart \$5.98

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P. Fifth \$4.89

RICCADONNA IMPORTED VERMOUTH Dry or Sweet 30 oz. Bottle \$1.29

POPULAR BRAND OF 6 YEAR OLD CANADIAN WHISKY 86 Proof Full Quart \$4.98

PIERRE CARTIER Imported French Sauterne or Haut Sauterne Fifth \$1.79

BENAI LIQUEUR or BENAI & BRANDY Fifth \$3.98

PABST BLUE RIBBON BEER Case of 24—12 oz. No deposit bottles Case \$3.39

GETTELMAN BOCK BEER Case of 24—12 oz. Throw Away Bottles Case \$2.79

gerbti. Tuo tarpu dr. J. Jakštas prajo veikalą įvertino labai blaiviai: nurodė jo geras puses, bet tvirtai pakritikavo ir trūkumus, kaip marksistinio kurpilio naudojimą ir rusiško šovinizmo prasiveržimus. Neatrodė, kad Pašutai būtų buvę malonu apie tokius dalykus girdėti ir jis vis tiek nebūtų buvęs mūsų pamokytas, kad ateityje panašių klaidų vengty. Greičiausiai jis būtų paprašęs žodžio ir mūsų "buržuaziniams istorikams" rusiškai išdorojęs tokį pamokslą, kurį "Pravda" ir "Tiesa" mielai persispausdintų su įvairiais pagražinimais ir komentarais, padarydamos iš to didelį propagandos dalyką. Apdairūs žmonės žino, kas iš tokių dalykų pasidaro. Be to, mūsų paskaitos ir diskusijos vyko lietuviškai. Nėjaugi dėl to sovietinio svečio, kuris lietuviškai mažai ar gal ir visiškai nesu-

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Chicago 32, Ill. Tel. YA 5-7980

MOVING

J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

WESTERN AUTO SERVICE

PAGRINDINIS IR SMULKOS AUTOMOBILIŲ PATAISYMA.
4318 S. Western, Chicago 9, Ill.
Sav. ST. 6-6884 LA 8-1790

pranta, mes patys būtume pradėję rusiškai grabalioti? Kur būtų mūsų tautinė savigarda? Gana mūsų brolius rusai pavergtoje Lietuvoje prievartauja. Ten toks Larinas mūsų kalbininkus moko lietuvių kalbos. Mes čia esame laisvi ir galime apsieiti be nepageidaujamų svečių. Kas yra mūsų tikri draugai, tų mes nebijome pasi-

J. B.

RYŽTO IR KŪRYBOS PRIEŠAI
Gyvenimas visuomet daugiau reikalauja vady ir kūrėjų, negu sekėjų ir pamėgdžiotųjų. Pastarųjų visuomet yra per daug. Jaunimas turi visuomet savo jėgomis gyventi. Jaunoji karta turėtų būti taip auklėjama, kad jos pasitikėjimas savim būtų nuolat stiprinamas. Visoks neįgijamas galvojimas, kiekviena dvasinė nuotaika, abejojimas savo gabumais, įprotis vis atidėlioti, laukimas geresnių laikų, — yra amžini ryžtumo ir kūrybės dvasios priešai.
O. Swett Marden

DAINA ELECTRONICS
Gyvenimo ir smulkių
TV-RADIOJAI — JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFAI — PLOKŠTELIAI
ANTENOS — BATERIJOS — LEMPUTĖS
KURV. PRIETAISAI — LAIKRODIAI
Viskam žemiausios kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. — CLIFFSIDE 4-5605

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI
valomi. Kambariniai plaujami ir dažomi.
J. RUDIS
Tel. Cliffsides 4-1050

4½% **5%**
current dividend on investment bonus
4½% DIVIDENDU MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokame 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antr., penkt., ir šešt., 9 v. r. — 4:30 p. d.
Trečiad. uždaryta: ketvirt., 9 v. r. — 8 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS •
GREITAS patarnavimas • GARANTUOTA • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO 29, ILL. TEL.: 471-2446

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4½% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v.
PIRM. ir KETV. 9 v. r. iki 8 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PROSP. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30, kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v.
Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 valandos.

Pančių vijikas

(Atkelta iš 3 psl.)

spindėjimas. Bet tai buvo netiesa, nes autobusas lėkė greitai, ir šaltas žiemos vėjas skubiai ginė retus ir žemus debesis. Tie spindėjimai buvo skubančio autobuso ir prasielenkiančių mašinų akimirksnio nuošvaistos, atsimušančios į saulės iškarpytą sniego graviūrą ir dūžtančios į kristalines nuoskalas.

Artėjo miestas. Toli spindėjo raudonos šviesos bokštuose ir kažkur mirksėjo aštrių reklamų rėkmingos juostos, lyg vėjas judintų pakabintus žibintus, kurie kartais iškildavo, o protarpiais slėpėsi už tų stulpų, pavargę ir gesdami nuo nepavykusių pastangų atsipiešti.

Ir juo toliau liko maža kolonija ir juo labiau artėjo didmiestis, juo labiau Pauliuko mintys grėžėsi į namus, kuriuose tikriausiai jau rengėsi miegoti žmona, duktė studentė Aurelija, kurią Lili vadino, ir paauglė Vida. Ir nuo to artimųjų susitikimo šilumos Pauliukui buvo miela. Jis, atlikęs savo

tėvynei kelionę, grįžta į namus. Ir tai yra, ką mes vadiname gyvenimo prasme.

Autobusas važiuojo miestu. Degė pramoginių vietų pritemdytos ir intriguojančios šviesos, žybičiojo alaus ir degtinės reklamos, skrido lėktuvai su krūpčiojančiom šviesom, lyg ką nors transliuotų. Kai perlipo iš užmiesčio į miesto autobusą, Pauliukui buvo kažko gaila. Po tos šventės, kurioj jis buvo ko nors vertas, dabar vėl grįžo kasdienybė ir tik susitikimo su namiškiais jausmas, visa nuplieksdavo šiltesnę šviesą. Jis dešimtį metų išbuvo nedidelio miesto pašto viršininku, ten buvo šio to vertas, gi čia elektromonėj nesibaigiančią vijo vielas. Taip gera buvo kartais sugrįžti į tikrąją žmogaus plotmę nors retomis progomis. Eidamas iš autobuso pora blokų ligi namų, Pauliukas vėl mintimis grįždavo į salę ir nusišypsodavo, sekundėmis išvysdamas patenkintą Petriuko veidą.

Pauliukas neturėjo automobilio ir jo nemėgo. Tai buvo nervinąs rūpestis, bet su kitais meliai važiuodavo. Prie savo medinių namelių jis pažino visas mašinas ir pamatęs svetimą, pagalvodavo, pas ką kas bus atvažiuojęs. Dabar netoli jo namų, po dre-

bančiom vėjuje nuogom medžių šakom, stovėjo juosva mašina, ir Pauliukas nežinojo, kam ji priklausė. Mašinos brezentinis uždangalas, motorui sukantis, regimai virpėjo. Tokių mašinų Pauliukas ypač nemėgdavo, nes jos atrodė skurdžiai ir iš viso sudarydavo nerimą įspūdį. Pauliukui atrodė, kad tokiomis mašinomis važinėja įvairūs nešvarių darbu besiverčią asmenys. O jei tokia mašina važiuodavo priekyje, pro jos uždangalus nieko nebūdavo galima matyti. Visa tai Pauliuką nervindavo ir dabar, praeidamas pro automobilį, Pauliukas nusispiovė. Visos nepažįstamos mašinos prie jo namų Pauliuką erzindavo, o juo labiau tokios skuduriniai iršiai ir kuriose, kaip ir dabar, dar kažkas maigėsi.

Namuose buvo šviesu. Senyva, aptukusi ir labai jau lietuviško, apskrito, gero veido žmona su dukra Vida žiūrėjo televizijos.

O parvyka, Stasy, kaip tau pasisekė? — paklausė žmona.

— Manau, kad gerai. Pasakiau ugningą žodį. Visi labai plojo.

— Žiūrėk, kaip ten mušasi, — rodė į televiziją Vida.

— Pasimuš ir nustos, — numojo nereikš-

mingai ranka Pauliukas, — tuoj dvylikta ir bus žinios, — jis pasikabina apsiaustą, nusivelka švarką, numeta batus ir įsispiria į šluores. Malonu ir šilta.

— Kur Aurelija? — tarė sėsdamas sofon.

— Negrįžo iš studentų vakaro, — atsakė šaltai motina.

— Tai kad griuvo vienas, — šaukė penkiolikmetė Vida, rodydama į televiziją.

Pauliukas atsistojo, jis perbraukė ranka poplįkę ir pražilusią galvą. Dabar jis buvo labiau susijaudinęs negu scenoje, kur jis šaukė: "Tai mano žemė, tai mano Lietuva". Pauliukas rūpinosi dukra ir tarė:

— Perilgai ji užsibūna.

— Dar nevelu, — užtarė motina.

— Man vėlu, o tau ne, čia ir blogiausia,

— Pauliukas pradėjo rūgti, bet tuo metu pasibučiavimu baigėsi filmas, susitvėrusi pora keliavo pro cigarečių dūmus kažkokios laimės link, išstirdama pilkame rūke. Buvo žinios, ir Pauliukas nervinos, kad tie amerikiečiai vis per daug terliojasi ir nemuša rusų. Tuo laiku grįžo Aurelija.

— Gerai, kad grįžai, Lili, — pasakė motina, — tėvas jau susirūpino.

— Kur aš galėjau dingti? — šypsojosi ji, purtydama savo išpūstas šviesias garbanas, jos nesunkus ir šiaip jau visiem įprastas angliškas akcentas dabar nervino Pauliuką. Jis žvelgė į jos skaisčiai dažytas lūpas, kurios buvo vietomis nusišėrusios. Pauliukui atrodė, kad ji valgė pusžalią mėsą, bet jis nieko nepasakė, o priešo prie lango ir, praskyręs užuolaidas, žvilgtelėjo. Lingavo lempų balzganų šviesoj medžių nuogos ir tuščios šakos. Stovėjo savo pačių šešėliuose, lyg įsitraukę į šaltus kiautus, automobiliai. Mašina skuduriniu stogu buvo dingusi. Pauliukas erzinosi ir ištare:

— Einam miegot.

Iš jo balso atspalvio negalima buvo suprasti, ar tai buvo nuovargio, ar nerimo gaida.

Pauliukas girdėjo, kaip dukros ruošiasi miegui, ji erzino tualetu spintelių terkstelėjimai ir gatvėje atsitiktinis mašinų signalas išsklaido prieš jo akis juodu skuduriniu dangčiu automobilį. Naktį Pauliukas sunkiai miegojo. Nervai tebuvo sujaučinti.

(Bus daugiau)

KNYGA APIE VYTAUTĄ DIDIJĮ ANGLŲ KALBA

Franklin Press neseniai išleido istorinį prel. dr. J. Končiaus veikalą "Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania". Tai dėmesio verta knyga kiekvienam, besidominčiam Lietuvos praeitimi, parašyta gražia, taisyklinga anglų kalba. Toks veikalas seniai jau buvo reikalingas: turime daug lietuviškai skaityti nemokančių Lietuvos mylėtojų ir draugų, kurie tokia knyga su malonumu skaitytų, stebėdamiesi Vytauto laikų Lietuvos žemėlapiu bei gausiomis iliustracijomis, vaizduojančiomis Lietuvos kuni- gaikščius, jų pilis, žalgirio mūšį ir t. t.

Lakoniškas stilius ir mokslinės disertacijos tikslumas, pridėta gausi bibliografija bei vardų indeksas veikalą daro pirmą eilės svarbos Lietuvos istorijos studijoms. Čia savaraimė prašosi išvada, kad tokį veikalą reikėtų išversti į lietuvių kalbą li- tuanistinių mokyklų reikalamas.

Veikalą rašant, pavartoti ypatingai gausūs seniausieji šaltiniai lotynų, slavų ir vokiečių kalbomis; taip pat ir modernieji istorikai įvairiomis pasaulio kalbomis; mokslinių požiūriu veikalas giliai realistiškas, dažnai žingsnis žingsniu sekas garsiusius Vytauto laikų kroni- kininkus, tačiau drįsęs, analiti- šku metodu vadovaudamasis, daug kur mesti naujos šviesos į tokius istorinius faktus, kaip Vytauto pagėbimas iš kalėjimo, karūnavimosi byla, tapusi visos Europos centriniu interesu ir iššaukusi lenkų intrigų ant- plūdį, ir t. t.

Kritiškai naudodamasis šaltiniais, autorius prieina savų galutinių sprendimų, nenorėdamas palikti jokių abejonių apie dokumentuotus faktus, kaip tai darė kai kurie vėliausieji mūsų istorijos rašytojai. "Mums jau laikas nusistatyti dėl eilės istorinių faktų ir nebeabejoti: gal buvo taip — gal ne taip".

Viena proga pastebėjo autorius kan. dr. J. B. Končius, pabrėždamas, kad faktams patikrinti kirklose dažnai statytas klausimas, ar reikėjo Lietuvai plėstis į ortodoksiškuosius Rytus, ar gal geriau orientuotis į Romą ir Vakarus, autorius betgi labai plačiai nušviečia Vytauto ir jo laikų Lietuvos santykius su Vakarų Europos valdovais, popiežiais ir hierarchija.

Pagal Washingtono universi- teto rektorius vysk. Corrigan žodžius — knygos autorius prel. dr. J. B. Končius savo dideliais talentais pirmoje eilėje yra mokslininkas, lingvistas bei diplomatas, tačiau, būdamas re- to ištikimumo dvasiškis, savo gyvenime daugiausia laiko yra skyręs lietuviškosios pastoracijos ir šalpos darbams. Džiugu, kad, nežinot tų aplinkybių, auto- rius vis dėlto užbaigė ir pado- vanojo pasauliui šį didelį Lie- tuvos istorijos veikalą, ir, kaip teko nugirsti, tai dar ne pasku- tinis.

Eilė šio krašto universiteti- nių bibliotekų knyga "Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania" jau įsigijo ir labai pa- lankiai vertina. Būtų gerai, jei lietuviai prašytų šios knygos

Šaltinių medžiagos, o angliskai kalbančiam skaitytojui, kursų šaltinių nestudijuos, svarbu ateiti) pagalbą, aiškiai nusakant faktus, ir nepalikant vietos abejonoms. Tačiau tai nereiškia, kad autorius būtų tendencin- gas: medžiaga šiam veikalui buvo kaupiama per 20 metų su dideliu rūpestingumu, kritiškai analizuojama, lyginama ir ver- tinama. Paties autoriaus žo- džiais, "In this work... the writer has avoided as far as possible the by — paths of na- tional, political and religious influence". (Preface, page 1.)

Palikdamas už save kalbėti faktams, autorius pripažįsta, kad Lietuvos istorija yra inspi- ruojanti ir jaudinanti savo tra- gizmams.

Nesileisdamas į konkluzyvi- nius samprotavimus, kaip tai nepriklausomos Lietuvos mo- turima pakankamai originalių

Šaltinių medžiagos, o angliskai kalbančiam skaitytojui, kursų šaltinių nestudijuos, svarbu ateiti) pagalbą, aiškiai nusakant faktus, ir nepalikant vietos abejonoms. Tačiau tai nereiškia, kad autorius būtų tendencin- gas: medžiaga šiam veikalui buvo kaupiama per 20 metų su dideliu rūpestingumu, kritiškai analizuojama, lyginama ir ver- tinama. Paties autoriaus žo- džiais, "In this work... the writer has avoided as far as possible the by — paths of na- tional, political and religious influence". (Preface, page 1.)

Palikdamas už save kalbėti faktams, autorius pripažįsta, kad Lietuvos istorija yra inspi- ruojanti ir jaudinanti savo tra- gizmams.

J. Mackevičius

Vytautas Didysis prie Juodųjų jūrų

Stambus leidinys, liečiąs ir Lietuvos istoriją

STUDIEN ZUR GESCHICH- TE DES PREUSSENLANDES

Festschrift fuer Erich Keyser zu seinem 70. Geburtstag dar- gebracht von Freunden und Schuelern. Herausgegeben von Ernst Bahr. N. G. Elwert Ver- lag Marburg 1963, 518 psl. Iliustruota. (Studijos Prūsų Že- mės Istorijai). Siame stambia- me leidinyje, paruoštame žy- maus Dancigo istoriko prof. E. Keyserio 70 metų gimimo die- nos jubiliejaus proga, paskelb- tos 36 studijos įvairiomis Rytų ir Vakarų Prūsijos istorijos te- momis, pateikta prof. Keyserio darbų bibliografija. Lietuva ir lietuviškieji vietovardžiai rinki- nyje minimi dažnai. Lituanis- tams dėmesio vertos šios studij- jos: Rudolf GRENZ: "Zur Ver- breitungskarte der wikingischen Funde in Ostpreussen". (Dėl vi- kingų radinių išplitimo žemėla- pio Rytprūsioje) (25—27 psl.) žemėlapis pažymi išplitimą vad. "akmeninių bobų", kurias au- torius laiko senųjų "prūsų dvi- sinės kultūros palikimu". Hans

viešosiose savo miestų bibliote- kose ir, kur ji dar neįsigyta, prašytų, kad liet. kultūrinės or- ganizacijos, veikalą nusipirku- sios, bibliotekoms padovanotų. "Vytautas the Great" sukrau- ta "Drauge", kainą \$3.00, lijk- susinė laida \$4.00, išleido Frank- lin Press, Miami, Fla.

D. V.

KOEPPEN "Die Verhandlun- gen um den Abbruch der Burg Raigrod und deren Zerstoer- ung" (Derybos dėl Raigardo pilies nugriovimo ir jos sugri- ovimas) pateikia dar neskelbtus dokumentus, rastus Goettinge- ne apie 1360 Ordino derybas su lenkais dėl Raigardo pilies sudavų žemėje; minimi "krik-

ŽIEMINIŲ LANGŲ IR DURŲ

- STAINLESS
- ALUMINUM
- NYLON-VINYL
- RAUDONMED.
- PUŠŲ
- SPALVOTO
-
- GARANTUOTI
- VISI DARBAI
-
- 14 metų puiklos
- darbuoties

A-1 MODERN HOME
4516 S. Washtenaw Ave.
Nemok. apkaivavimas tel.:
CL 4-4600

SEGHEITI TRAVEL BUREAU, Inc.

2451 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60608, YA 7-3278
MIAMI BEACH, Florida, 7 dienas ir 6 naktys tik \$27.50 asmeniu.
NASSAU, BAHAMAS, 7 d. ir 6 nakt. tik \$45.00 asmeniu.
PUERTO RICO, 4 d. ir 3 nakt. tik \$39.50 asmeniu.
JAMAICA, 4 d. ir 3 nakt. tik \$33.00 asmeniu.
Prie ankščiau pažymėtų kainų reikia pridėti kelionės išlaidas
lėktuvu ir taksus. Naktynė 2 asmenims 1 kambary.

Aprūpins Jus pilnai kelionėms, sutvarkys jums kelionės dokumen- tus, parūpins bilietus lėktuvais, traukiniais, laivais ir autobusais keliauti Europoj, Azijoj ar kt. kontinentuose, taipgi P. Amerikoj, Kanadoj ir įvairiose vietose Amerikoj. Atsara 6 dienas savaitėje.

Mutual Federal Bendrovės Rekordas...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną su- taupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galima atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Dabartinis mokamas dividendas 4½% visose taupymo sąskaitose.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

2212 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILLINOIS 60608
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

DRAUGAS, šeštadienis, 1964 m. gegužės mėn. 23 d.

čionių priešai" Kęstutis ir jo sū- nus Patingas. Raigardas Vytau- to laikais grįžo Lietuvai (47— 57 psl.) — Reinhard WENS- KUS "Ueber die Bedeutung des Christburger Vertrages fuer die Rechts — und Verfassungsge- schichte des Preussenlandes". (Apie Christburgo sutarties reikšmę dėl Prūsų Žemės teisės ir konstitucinės istorijos) nag- rinėja šį seniausią prūsų teisės paminklą, kuriuo dabar susido- mėjo net sovietai, pvz. Pašto (97—118 psl.). — Senovės prū- sų kultūros istorijai svarbus darbas: Walter KUHN "Der Haken in Altpreussen" (164— 194 psl.). — Hellmuth WEISS "Magister Simon Wanradt" pa- teikia naujos medžiagos apie šį renesanso epochos liuteronų pa- mokslininką, kuris iš Talino ap- lankė daugelį Pabaltijo ir Prū- sijos miestų, ir pamokslininku buvo ir Vilniuje 1561—62 m. (485—490 psl.).

Patarimo veltui prašo tas, kuris jo neklauso. — Prancūzų patarė

J. M. RUDIS

Lietuvis savininkas

ALYVA

Gyvenamų bei industrinių pastatų šildymui.

BANNER OIL CO.

Tel. CO 4-7465

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toll. Miesto leidimai ir pilna audrauda.

2047 W. 67 PL. WA 5-8063

Mieli tautiečiai!

Tik per Londoną yra geriau, greičiau ir pigiau siųsti mai- tą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite puikios progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandė- lių Londone gražiai ir tvirtai įpakuotą geriausios rūšies maisto gaminių siuntinį, kuris pradžiąs kiekvieną gavėją:

M 13

Sviesto 2 sv., kiauul. taukų 2 sv., lašinių 2 sv., ryžių 2 sv., arbatos ½ sv., kakavos ½ sv., pipirų ir lauro lapų ½ sv., cuk- raus 2 sv., razinų 1 sv., saldainių 1 sv., Nescafe 1 dž. ir kvie- tinių miltų 6 svarai, tik už

\$30 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai ver- tingų Angliškų medžiagų:

V 3

Trys atkarpos, trims kostiumams, po 3½ jardo, grynos vil- nos sunkių worsted medžiagų, mėlynos, pilkos ir rudos spal- vos, su įrašais All Wool Made in England. Viso 10½ jardo tik už

\$55 su pasiuntimu ir Sovietiniu muitu

Reikalaukite mūsų kainininkų ir pavyzdžių. Esame senia- sia lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų. Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Siunčiame ir 40 svarų maisto siuntinius.

BALTIC STORES, Ltd.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., Great Britain

SKYRIAI

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill. Tel. 430-0494.

A. Kusinskis, 124 Park Str., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada

Monthly Income

IS DISTRICT TAUPYMO BENDROVĖS. Jei nedidelės papildomos mėnesinės pajamos įgalintų Jus pasidžiaugti šiais tokiais gyven- mo "prasmūmiais", tai kviečiame Jus pasinaudoti District Tau- pymo Bendrovės naujam mėnesinių pajamų sąskaitų tvarka.

Štai kaip čia viskas vyksta:

- Pradinis indėlis taupymo sąskaitoje turi būti \$5,000.00 ar daugiau. Galite pridėti arba išimti, kiek norite, bet turite pa- laikyti minimalinį \$5,000.00 balansą.
- Po viso pusmetinių dividendų periodo Jūs gausite čekius kiek- vieno mėnesio 1 dieną. Jei jūs išimate šiek tiek pinigų, tai Jūsų mėnesinis čekis lieka per tą periodą, kaip buvęs, o visa kas bus sutvarkyta naujam dividendų periodui prasidedant.
- Jūs turite teisę bet kada atsisakyti šio taupymo būdo.
- Visos mėnesinių pajamų sąskaitos apdraustos Federalinėje Taupymo ir Skolinimo Draudimo Korporacijoje, kurios nariu esame ir mes.
- Už pirmus \$5,000.00 Jūs kas mėnesi gausite \$18.75, o už kiek- vieną \$1,000.00, papildomai įdėtą, bus pridėta \$3.75 prie mėnesinių dividendų; pagrindu imami mūsų dabartiniai me- tiniai 4½% dividendai už investavimo taupymo sąskaitas.

For example:

YOUR INVESTMENT SAVINGS ACCOUNT	YOUR MONTHLY CHECK*
\$ 5,000	\$18.75
5,000	30.00
10,000	37.50
25,000	53.75
50,000	107.50

*Based on District Savings' current rate on Invest- ment Savings accounts.

where people make the difference
DISTRICT SAVINGS
3430 South Halsted • Chicago, Illinois 60608

TARP MEDŽIŲ IR GĖLYNŲ

J. Paukštienės paroda lietuviškame banke

Standard Federal Savings and Loan Assn. (J. Mackevičiaus) banke, 4192 Archer Ave., Chicagoje šiuo metu vyksta, pratęsta visam gegužės mėnesiui, Jadvygos Paukštienės tapybos darbų paroda. Tai ne pirmoji mūsų dailininkų paroda šiose moderniose lietuviškojo banko patalpose. Pastaruoju laiką ten turėjome progos matyti apščiui visos eilės mūsų dailininkų kūrybos pavyzdžių. Reikia pasakyti, kad tai gražus šios įstaigos mostas lietuviškosios paletės akcentavimui Tikimasi, jog tokia šios pastogės tradicija bus palaikoma ir ateityje, kad užėjus lietuviui ar nelietuviui bankan savo piniginių reikalų, bus galima tuo pačiu nušauti ir antrąjį žulkį — aplankyti taipgi ir meno kūrinių paroda, o gal būt nusipirkti ir vieną kitą paveikslą savo buto papuošimui.

Dabar šio banko antrojo aukšto patalpose yra išstatyta 18 dail. Jadvygos Paukštienės tapybos darbų. Nors pastarojo meto parodose pastebėjome, jog dailininkė taipgi neatsispiria pagundai užmesti vieną ant- rą paveikslą gana abstrakčia- me pobūdyje, tačiau šioje paro- doje visi darbai yra be išim-

ties impresionistinio ir gal kiek ekspresionistinio sukirpimo. Dailininkė, matyt, šitaip pasielgė, siekdama vieningesnio parodos įspūdžio, net ir tematiką didžia dalimi susiaurindama vien tik į gėlynų ir medžių motyvus. Ši- toks sprendimas užgirtinas ta prasme, kad paroda sudaro tik- rai vieningą įspūdį, neišstęsi- ant jos apimties į sunkiai suderina- mus kraštutinius polius.

Viską, ką šioje parodoje re- gimė, galėtume užvardinti: "Tarp Renoiro ir V. van Go- gho". Iš tikrųjų, J. Paukštienė yra tokia dailininkė ne kokia bloga prasme. Vienuose dar- buose, kur dominuoja lygiai mirguliuojantis saulėtų spalvų paliejimas, aiškiai atsišaukia impresionizmo aidai, kitur, kur pabrėžiamas nervingesnis aš- resnių spalvų klijimas, jaučia- mas "vangogišką" perėjimas ekspresionizman. Vieno ir an- tro laiminga sintezė yra įkūny- ta bene geriausiame šios paro- dos darbe — naturmorte "Vai- siai". Aplamai, visas aštuoniol- kos darbų kompleksas, nors ir nepretenduojas nei į temati- kos, nei į išraiškos naujumus, daro malonų įspūdį, ir kiekvie- nam meno mėgėjui reikėtų ras- ti valandėlę laiko juos pamaty- ti.

K. Br.

NAUJI LEIDINIAI

• **TEVYNĖS SARGAS**, Kul- tūros, visuomenės, politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1964 m., nr. 1 (24). Naujame numeryje apstu gerai paruoštų straipsnių ir apžvalginių akcen- tų lietuviškosios ir pasaulinės politikos temomis. Į čionykščią mūsų politinio darbo situaciją logišku ir ramiu svarstymu žvelgia P. Maldeikis straipsniu "Laisvinimo kova ar politinis dilematizmas". Skaitytoją taipgi labai patraukia Vliko pirm. M. Krupavičiaus pranešimas, darytas Antrosios Paryžiaus konferencijos uždaramo posėdyje 1947 metais. Kun. T. Kriš- tanavičius supažindina lietuvių su Italijos krikščionių demokra- tų partija. Kan. V. Zakaraus- kas pateikia trijų pastarųjų po- piežių atsiliepimus apie atomi- nius ginklus. Žurnalą leidžia Lietuvių krikščionių demokratų sąjunga. Tačiau keliamų prob- lemų aktualumas ir jų apimtis toli prašoka grupinius rūmus, todėl ir "Tėvynės Sargą" būtų pravartu pasklaidyti kiekvie- nam, neužsidaranti tik sa- vuotėje.

• **LUX CHRISTI**. Leidžia ALRK Kunigų Vieniybė. 1964 m., kovo mėn., nr. 1 (49). La- bai prasmingu pirmuoju straips- niu duodama didžiojo prancūzų rašytojo kataliko Francois Mau- riaeo atsiliepimas apie popie- žiaus Jono XXIII pradėtusius naujuosius Katalikų Bažnyčios užmojus ir popiežiaus Pauliaus VI kelionę į Šventąją Žemę. Apie 60 m. sulaukusį J. E. vysk. Vincentą Brizgį rašo prel. La- das Tulaba. Įgesni straipsniai dar yra šie: kun. V. Budrecko "Naujosios mišios ir mišiose", prel. J. Balkūno "Tėvų marijo- nų paskirtis Amerikoje", kun. J. Gasiūno "Lietuvių parapija E. St. Louis, Ill., ir prel. dr. Antanas Deksnys". Spausdina- ma taipgi pluoštas medžiagos pamokslams ir apžvalginės kro- nikos.

• **Steponas Kairys, TAU, LIETUVA**. Išleista Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjun- gos literatūros fondo rūpesčiu ir Jono Jankausko palikimo lė- šomis 1964. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė. Tira- žas 1,200 egz. Didelio formato, 480 psl. leidinys, kurio turinys yra Lietuvos nepriklausomybės akto signataro ir žymaus so-

cialdemokratų veikėjo Stepono Kairio atsiminimai, prasideda 1905 metų įvykiais Lietuvoje ir pasibaigia Steigiamojo Sei- mo sušaukimu 1920 metais. Vė- lesni laikai žadama paliešti an- trajame atsiminimų pluošte. Šia- me tome autorius piešia labai spalvingą ir įdomų mūsų visuo- menės formavimosi laikotarpį kelyje į nepriklausomybę. Kny- ga parašyta gyvai, skaitoma nenuobodžiai, beveik trečdali- jo leidinio užima gale pridėti do- kumentiniai priedai.

• **KRISTIJONAS DONELAI- TIS**, Literatūrinio realizmo pra- dininkas. Jo gimimo 250 metų sukakčiai paminėti. Išleido Pe- dagoginis lituanistikos institu-

Pristatome Visokių Rūšių
STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMIU MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą
teikiame nemokamai
Rastinė atdara kasdien nuo 8 val.
ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadi-
niais iki 3 val. p. p.

**NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ
ŠUKUOSENA, išpildoma prityru-
sių šukuotojų.**

Artistic Beauty Salon
2711 W. 71st St., tel. HE 6-1098
Sav. VL. ANDRIJAUSKAS

Ola pat galėsite pirkti aukštos rūšies
kosmetikos priemones.
Val. — nuo 9:30 v. r. iki 6:30 v. vak.
Treč. ir penkt. nuo 9:30 v. r. iki 9 v. v.

Kviečiame įsigyti New Yorko Vyrų Okteto plokštelę
"MES ŽENGIAME SU DAINA"

Plokštelėje įdainuota 17 lietuviškų liaudies, žygio ir pramoginių
dainų. Įsigydami plokštelę per Oktetą, paremsite Okteto darbą ir įgali-
site antrosios plokštelės išleidimą.
K A I N A:
1 — 10 plokštelių po 4.00 dol.
11 — 25 " " 3.00 "
26 — 50 " " 2.75 "
Virš 50 " " 2.50 "

Užsakymus drauge su čekiu siųsti: New Yorko Vyrų Oktetas
c/o V. Alksnins, 45-44 167 St., Flushing 58, N. Y.
Užsakant pridėti ir persiuntimo išlaidas.

Jadvyga Paukštienė

Rudens medžiai (aliejus)
Iš parodos "Standard Federal Savings and Loan Ass." patalpose
Chicagoje

tas, Chicago, 1964 m. Didelio
formato, skoningai atspausdin-
tas leidinys. Viršelyje Donelai-
čio laiško faksimilė. Leidinyje
telpa poros Pedagoginio litua-
nistikos instituto studentų
straipsniai: Mykolo Drungos
"Tolminkiemio klebonas Kristi-
jonas Donelaitis" ir Martyno
Lekšo "Donelaičio pasakėčių
charakteristika". Pagrindinė lei-
dinio dalį kaip tik ir sudaro
visų šešių Donelaičio pasakėčių
tekstai. Pedagoginis institutas
šiuo leidiniu davė tikrai vertin-
gą įnašą jubiliejiniams Done-
laičio metams, pateikdamas vi-
sas šešias pasakėčias viename
leidinyje, kurios, nors ir nu-
stebtos "Metų" poemos, vis
dėlto pasilekia daugeliu atžvil-
gių reikšmingos ir kurių vieno-
je vietoje parankiai atspausdin-
tų neturėjome. Leidinyje duo-
dama taipgi "Pavasario links-
mybių" pradžia vokiečių, lat-
vių, lenkų, rusų, čekų ir ang-
lų kalbomis. Leidinį redagavo
Domas Velička, Ped. lit. insti-
tuto lietuvių literatūros lektori-
rus.

• **MARGUTIS**. 1964 m., ba-
landžio mėn. Numeryje spaus-
dinami atsakymai į teatinio
klauso anketą. Aktualią mū-
sų teatro problemą savo atsa-
kuose liečia šie teatralai: V.
Alantas, Z. Arlauskaitė - Mik-
šienė, J. Blekaitis, A. Dikinis ir

**CAMERAS
AND SUPPLIES**

**MARQUETTE PHOTO
SUPPLY**

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia
įvairių filmų foto aparatus ir
jų reikmenis. Pasinaudokite
patogių planu atidedant pasi-
rinktų reikmenis Kalėdoms.
Pilnai užbaigtų foto nuotraukų
aptarnavimas. Atdara pirmą.
ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

A. Landsbergis. Apie senprū-
sių gimines rašo M. Anysas.
Kęstas Reikalas vertina praėjū-
sių metų mūsų dramos leidinių
derlių. Apžvalgose ir pastabose
liečiama pastarojo meto mūsų
kultūrinio gyvenimo temos:
Kosto Ostrausko vienveiksmių
premjerą, sukiliminės ir religi-
nės parodos atgarsiai. Numeris
ilustruotas V. Vizgirdos darbų
nuotraukomis.

TELEVIZIJAS

paprastas ir spalvotas nebrangiai
taisau. Už patarnavimą vietoje \$3
už dirbtuvės darbą \$10 ir dalys.
Pritaikau 26-tą stotį.

J. MIGLINAS

2549 W. 69th St. IIa, PR 6-1063

FOTOGRAFAS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS

home of
MODERN
photography

Portraits • CANDIDS
3213 S. MORGAN ST. Yards 7-5858

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviš-
kas restoranas, kuriame gaminami lietu-
viški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00
valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

SUTAUPYSITE MŪSŲ
SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME

Pirkit nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilno-
nių, šilko, nylo, taffetą, aksomą, angliškių medžiagų paltams
ir kostiumams siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Si-
birą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vy-
rų, taip ir moterų: veliūro, činčios, "needlepoint" ir kitų.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Jefferson St., Chernin's aikštėje.

Atdara kasdien įskaitant ir sekmą, nuo 9:15 r. iki 6:30 vak.
Pirmadieniais uždaryta.

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę.

KNYGNEŠIO DALIA

Tris vasaras su pertraukomis
drauge su tėvu važinėju po Lie-
tuvą. Nuo ryto iki vakaro vis ke-
ly būdami, trumpam laikui užsuk-
dami į kaimą, į kurio nors ūkinin-
ko, tėvo gero draugo ar pastilkėji-
mo verto pažįstamo kiemą, poilsio,
pasistiprinti ar šiaip platinamųjų
raštų reikalui pasimatyti. Kad ir
įdomios, bet nelengvos būdavo tos
dienos iš dienos trukusios kelionės.
Būdavo, karšta vasaros saulė ne-
gailestingai kaitina, vėjai dulkėta-
me kelyje dulkėmis verpetais žai-
džia, o dulkės į ausis ir akis be
galėsčio lenda. Arba, nežinia iš
kur vasaros dienos kaitroje iš pa-
saly atslinkęs debesėlis audromis
praplūsdavo ir užpildavo kelyje
vienišą kelevį be jokio pasigailėjimo
ir permirkydavo iki paskutinės
siūlės.

K. Bielins is Dienojant)

—o—

ZUVŲ AMZIUS

Dėl žuvų, tai sakoma, kad net
ir silkės gyvena iki 20 metų,
plekšnės 60—70 metų, lydziai, kar-
piai, lašišos, šamai gyvena iki 100
metų ir net daugiau.

Minkštakūniai moliuskai, kaip
Tridacna, taip pat gyvena iki 100
metų.

ROOSEVELT PICTURE
FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų
rėmai. Pritaikinti paveikslams,
skelbimų rėmai, metalu aplieti
rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

AUKSTOS KOKYBES DEIMANTAI

AUKSINIAI PAPUOSALAI

IMPORTUOTI LAIKRODŽIAI

MARKS BROS.
JEWELERS
100 S. State St.
IRA MARKS, President

ST 2-6800

Mes perkame jūsų deimantus ir paveldėtas brangenybes.

ST. ANNE'S GIFT SHOP

• ROZANČIAI • KNYGOS • PAVEIKSLAI
• PRAGOS KODIKELIO JEZAUS STATULOS
IR RŪBELIAI
• Reikmenys ligoniui priimant sakramen-
tus namuose

2557 WEST 63RD ST., CHICAGO,
ILLINOIS 60629, TEL. 471-0163

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

POrtsmouth 7-8020

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.

Stabdžių idėjimas ir sutvarkymas.

(COMPLETE BRAKE SERVICE)

KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)

Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs
mechaniški pataisymai.

Nauja dirbtuvė su moderniausiasiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąži-
ningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street

Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-7777

Mūsų erdviose patalpose
turime didžiausį pasirinkimą
visų modernių baldų, elek-
trinių krosnių, radijo ir tele-
vizijos aparatų, šaldytuvų ir
kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. KAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą, ir ketvir. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo
9 iki 6 val. Sekmą, atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius
ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad
jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei išti-
kus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIU kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntal 6-5206

Šitai turėtų atrodyti planuojamoji kariniams daliniams pervežti raketa

Nuo Newtono teorijos iki transporto raketos

POVILAS ŽICKUS

Laikraštį "Boston Globe" dr. Willy Ley davė straipsnį su brėžiniu, vaizduojančiu Newtono patranką ant kalno, ir žemės rutulį su patrankos šūvio trajektorijomis.

Tame straipsnyje dr. Ley sako, jeigu būtų paklausta 12 asmenų, kodėl dirbtinai satelitai laikosi erdvėje, tai atsakai atrodytų taip: 6 sakytų, kad tai yra nuo žemės gravitacijos traukos, 4 sakytų, kad erdvėje skrieja viskas, ir tik vienas, gal būt, atsakytų teisingai. Gi teisingas atsakymas toks: satelito orbita yra rezultatas tarp satelito judesio paraleliai su žeme ir žemės gravitacijos traukos. O šitas atsakymas yra duotas maždaug prieš tris šimtus metų Isaac Newton: "Mathematical Principles of Natural Philosophy", kuri pirmą kartą buvo išspausdinta 1687 metais, Londone.

Maždaug 10 metų prieš tos knygos pasirodymą Newtonas rašė savo draugui: "Galvoju, kad žemės trauka gali siekti net iki pat mėnulio". Jis taip pat tada sakė: "Išsivaizduokime, kad žemė turi tokį aukštą kalną, kuris išsikiša virš atmosferos. Tada išsivaizduokime, kad ant to kalno yra įmontuota patranka, kurios vamzdis būtų paraleliai su žemiau kalno esančiu žemės paviršium. Su nedidele užtaisu iššovus sviedinį iš tos patrankos, matome, kad sviedinys pradžioje lekia paraleliai su žeme, bet, žemės traukos veikiamas, pamažu leidžiasi, atsimušdamas į žemę. Tada patranka užtaisoma su stipresniu užtaisu. Iššautas sviedinys turi didesnį greitį, lekia toliau paraleliai su žeme, bet irgi, jos traukos veikiamas, vėl atsimušia į žemę, tik jau žymiai toliau". Tada Newtonas galvojo, jeigu sviedinys turėtų pakankamą balansuotą greitį lėkti su žemės gravitacija paraleliai su žeme, nors ir žemės traukos orbitoje, jis lėktų amžinai.

Dr. Ley savo straipsnyje duoda raketų greičius, greičių reikalingumą, balansavimą su žemės greičiu, elipsinį satelito ke-

lią ir t. t. (O jeigu kas norėtų susipažinti daugiau su šiuo reikalu, vertėtų paskaityti knygas: "Harnessing Space", dr. Ley, "Seeing the Earth from Space", Irving Adler, "Satellites, Rockets and Outer Space", dr. Ley, "Projects: Space", Judith Viorst.)

Praėjo šimtmečiai nuo anos Newtono teorijos. Tačiau jo teigimai pasitvirtino. Nors dar ir šiandien atrodo, kad mes gyvename vaizduotėje. Ką šių dienų mokslininkai daro, kartais dar netelpa mūsų galvosenoje.

Čia vienas iš paskutiniųjų pasiūlymų, kurį padarė Phil Bono ir George Goldbaum, dirbantys Douglas Aircraft kompanijoje. Jie suprojektavo transporto raketą, kuri galės gabenti 132 tonas svorio, arba 1,200 kareivių kautynių aprangą. Raketa paleista iš Cape Kennedy galės pasiekti bet kuria ir tolimiausią vietą žemėje laike 45 minučių. Raketos aukštis 210 pėdų, diametras 80 pėdų. Raketai valdyti nereikia jokių astronautų. Užteks trijų kareivių, kurie lyg ant "roller coaster" lengvai galės ją valdyti. Į raketą tie kareiviai bus pakeliami specialia platforma. Viduje kareiviai sėdės ant specialių suolų. Skris 17,000 mylių greičiu per valandą. Išlips viršūniniams laiptais arba nučios per tam tikrą skardą, kaip vaitai daro žaidimų aikštėse. Raketa turės nedegamus "plautus". Jeigu kartais ji sugestų verstina nusiileisti, kareiviai persikels į tuos plautus. Šalia to, dar Buck Rogers suprojektavo lyg ir mažus "jet" motorius, kuriais kareiviai labai lengvai galės išskristi iš raketos ir patogiai nusileisti.

Galvojama, kad 10 metų laikotarpyje tos raketos bus taip plačiai išvystytos, jog nebereikės jokių užjūrio bazių, o kariai bus gabenami tomis transporto raketomis su visa reikiama apranga, ginklais ir amunicija kiekvienam žaibiškui atveju.

Argi tai nėra fantazija? Bet pagyvensim, pamatysim...

• Paskaitos literatūros ir kalbos mokslo sekcijoje. LKM Akademijos suvažiavime New Yorke rugsėjo 5-7 d. Literatūros ir kalbos mokslo sekcijoje bus skaitomos sekančios paskaitos: "Lietuvių kalbos raida dabartinėje Lietuvoje" — prof. dr. A. Salys, "Dabartinės literatūros problemos" — A. Vaičiulaitis, "Lietuvių kalbos kilmininko vartojimas ir santykiai su kitomis indoeuropiečių kalbomis" — prof. dr. A. Sennas. Sekcijai vadovauja Tėv. dr. L. Andriekus, O.F.M.

• Vytauto Tamuliūčio premijuotoji knyga išversta anglų kalbon. Viena iš klasiškiausių mūsų vaikų literatūros knygų "Skruzdėlytės Greitūtės nuotykių" leidžiama Manyland Books leidyklos anglų kalba. Leidinį iliustruoja dail. Pranas Lapė. Vertime knyga pavadinta — Nimbelfoot, the Ant: Her Adventures. Pirmą kartą ši V. Tamuliūčio knyga buvo išleista 1935 metais Kaune, iš karto tapdama populiariausia ir labiausiai vaikų skaitoma. Autorius buvo apdovanotas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vaikų literatūros premija, kuri jam buvo iškilmingai įteikta Valstybiniam Kauno teatre. Tais metais ten pat ir tą patį vakarą buvo įteikta ir pirmoji mūsų valstybinė (5,000 litų) literatūros premija Ievai Simonaitytei už romaną "Aukštųjų Simonų likimas". Nuo tada literatūros premijos jau ir liko mūsų kultūrinio gyvenimo dalis bei tradicija.

• Lietuviai Goodman teatre, Chicagoje. Šiame viename ryškiųjų Chicago dramų teatrų visą gegužės mėnesį su nemažu pasisekimu buvo statoma vo-

kiečių dramaturgo Bertolt Brechto drama "Mother Courage" veiklas gerokai persunktas pacifistinėmis tendencijomis, šurpia tragika ir kone makabriška sarkazmu 17 amžiaus pradžios karų nusiaubtos Europos fone. Šia proga prisiminė ir mūsų Kazio Binkio ta pačia initeracija parašytoji, drama "Generalinė repeticija", kuri gero kolektyvo ir gero režisieriaus ansamblyje darytų taipgi panašų, tik gal labiau sentimentalų įspūdį. Idomu, kad šiuose Brechto spektakliuose Chicagoje elzasių ūkininkų labai tikrai suvaidino Dalia Mackuvienė, o visą spektaklių muzikinę palydą pianu išpildė Bernardas Prapuolenis. Dalia Mackuvienė taipgi buvo antrinė pagrindinei motinos rolei tuo atveju, jeigu plataus garso, tačiau vyresnio amžiaus aktorė Eugenė Leonovitch kuriame nors spektaklyje negalėtų vaidinti.

TIKRASIS PATRIOTIZMAS
Mylėti savoją tautą yra lygiai žmogui savaiminga, kaip privatu. Tautinė sąmonė, suvokusi tautos vidinį vertingumą, savaime išsiskleidžia tautos meile, o savo ruožtu tautos meilė savaime asmenį įpareigoja savajai tautai ir tuo būdu pakyla į darnų lygį. Bet ar savaime jau patriotizmas visada yra lygiai vertingas? Koks privalo būti tikrasis patriotizmas?
Analizuodami patriotizmą kaip tautinės sąmonės išsiskleidimą tautinės meilės, atsiskleidimą tautinės meilės, atsiskleidimą iš šalies jo pareigą "irodyti", nes meilė įsibiebia saavime, o ne priverstinai

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.
3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS IVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

LIKVIDACIJA

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI, uždaro 3207 S. Halsted, Brigeporte krautuvę, po 12 metų sekminį go biznio.

Didžiulis išpardavimas visoms prekėms,
Sutaupysite iki 50% kainos.

Knygų spintos stumdomo stiklo durimis išpard.	\$ 19.95
Paveikslai paausvotais rėmais	\$ 9.95
Lempų staliukai, kavos staliukai, formaika	\$ 9.95
Puikios lempos svečių kambariams	\$39.00
Svečių kambario sofos ir kėdės, nailono viršum	\$99.00
Trijų dalių svečių kambario kampinės sofos	\$199.00
Komodos, riešuto medžio su veidrodžiais išparduod.	\$30-60.00
Virimui porcelano pečiai, garantuoti 15 metų	\$99.00
Keletas svečių kambario baldų, valgomųjų labai mažai vartotų, parduodami už pasiūlytas kainas	
Matracai visų dydžių ir spalvų išparduodami	\$15-30.00
Rašomieji stalai, formaika viršumi, likviduojami	\$19.00
Vasarinės kėdės ažuolo medžio po 2 klientui	\$3.00
Viskas išparduodama, krautuvė uždaroma, reikalinga vietos mūsų Marquette Parko krautuvėje, todėl ir čia kainos sumažintos.	

Išmokėjimui iki 3-jų metų.
Padėkite mums laiku paliuosuoti patalpas.

Krautuvės atidarytos: Pirm. ir Ketvirt. 9 v. iki 9.30 vakaro.
Kitom dienom nuo 9 v. iki 6 val. vak.
Sekmadieniais nuo 12 v. iki 5 val. vak.

Victory 2-4226 E. Rudaitis
PProspect 8-5875 J. Lieponis

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČKOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09
AIRŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMIS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-5335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų
2445 WEST 68th STREET
Telef. PR 8-0883 PR 8-0834

VENETIAN MONUMENT CO.

GERIAUSIO GRANITO PAMINKLUS
statome visuose kapinėse.
Nepirkite neapžiūrėję mūsų didelį pasirinkimą
pavyzdinių paminklų.
SUŽINOKITE MŪSŲ KAINAS
Atidara kiekvieną dieną ir sekmadieniais
bei pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.
527 N. Western Ave., TA 9-9622
(1/4 bloko į šiaurę nuo Grand Ave.) 50 m. vienoj vietoj

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ	
2424 W. 69th STREET	Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE	Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS	
4348 S. CALIFORNIA AVE.	Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS	
3307 LITUANICA AVE.	Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS	
3354 S. HALSTED STREET	Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS	
10821 S. MICHIGAN AVE.	Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN	
3319 S. LITUANICA AVE.	Tel. YArds 7-1138—1139
VASAITIS — BUTKUS	
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.	Tel. OLympic 2-1003

Aktojų Peter Sellers, išeinantį iš Libano kedry ligoninės, Los Angeles, kur jis gydėsi dėl širdies smūgio, bučiuoja jo žmona, Britt Ekland.

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CL 4-5665

MOTERŲ SAJUNGOS AUKSINIS JUBILIEJUS

Išpūdziai iš sukaktuvinės šventės Cambridge

K. KEBLINSKIENĖ, Brockton, Mass.

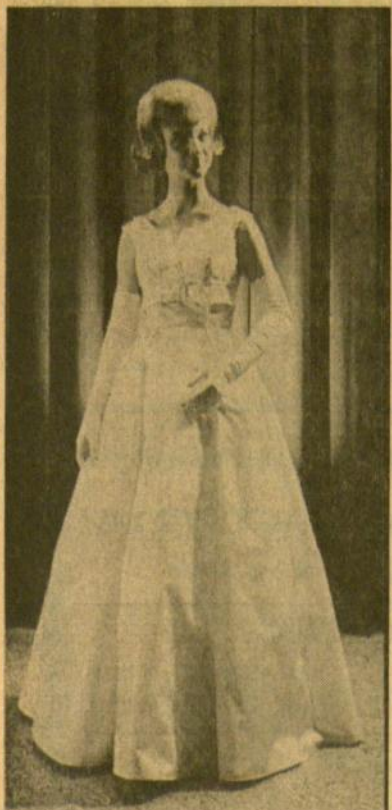
Balandžio 26 dieną Massachusetts valstybės lietuvių katalikės susirinko į taip gražiai Elenos Vasyliūnienės aprašytą Cambridge miestą, kurį skiria nuo Bostono gražioji Karoliaus upė. Čia lietuviai įsteigė 1910 m. savo parapiją, kurioje klebonauja vaisingas, nuoširdus ir tikrai lietuviška širdimi ir išvaizda parapiškos klebonas kun. Antanas Baltrušičius. Vykraują buvęs Moterų sąjungos dvasios vadas, lietuviškos minties ir pamaldumo kun. Vincentas Valkavičius. Čia gyvena taip šauni A. L. R. K. Moterų sąjungos 4-toji kuopa, kuriai pirmininkauja M. S. garbės narė Anelė Abrozaitienė. Čia vargšiniškai mūsų žymūs smuikininkas Izidorius Vasyliūnas.

Tai čia buvo atšvęsta A. L. R. K. Moterų sąjungos organizuoto gyvenimo auksinė sukaktis.

Susirinkusiųjų tarpe matėsi: Moterų sąj-gos dvasios vadas prel. P. Juras, sąj-gos įkūrėja Ursulė Jokūbauskaitė - Daukantienė, apskrities dvasios vadas, didis lietuvių vyčių veikėjas, Athol parapijos klebonas kun. Jonas Jutkevičius.

Pakeiskime seną rūbą

Buvo ir Genovaitė Vaitiekūnaitė - Kanieb, centro atstovė Marcelė Vaitiekūnienė - Watkins su dainingomis savo kuopos narėmis iš Worcesterio šv. Kazimiero parapijos. Jos atvažiuavo organizuotai su apskrities pirmininke Nele Sinkevičiene.

Patricija Eileen Phillips (Pilipauskaitė), gyv. 11403 S. Indiana Ave., Chicago, Ill. duklė Elzbieta ir Jono P. Pilipauskų, gimė 1946 m. spalio 26 d. Lankė Holy Rosary pradž. mokyklą ir priklauso tai parapijai. 1960 m. baigė minimą mokyklą, gaudama stipendiją. Dabar lanko Academy of Our Lady, kurią baigė šį mėnesį. Priklausė Mendello mėsiam chorui ir dabar priklauso būsimųjų galtingųjų seserų klubui ir misijų klubui. Savanoriškai dirbo įvairiose rinkliavose, kaip: širdies fondai, Easter Seal, City of Hope ir vėžiui nugauti. Planuoja rudenį lankyti Xavier kolegiją, kad gautų bakalauratą slaugyme. Mėgsta: jodinėti, plaukti ir stebėti basebolo žaidimus. Ketverių metų mokėsi šokių ir 9 metus skambinti pianinu.

čiene ir jos štabu iš Aušros Vartų parapijos Worcesteryje, kur vikarauja dainuojantis zanavykas kun. Justinas Steponas — jų dvasios vadas. Jos atsivežė glėbį dainų knygelių, kurias vartė ir savo balselius laidė autobuse ir čia, Cambridge, lietuviškas raštus išpuosloje salėje, kur aukštinio lauro vainike daug ką sakė išdidus 50 skaičius.

10 val. šv. Mišias išklausė, sotinomės Kristaus Gyva duona, klausė klebono gerai paruošto pamokslą apie vieningą katalikišką šeimą, prašė Dievo Motinos savo giesmėje apsaugoti nuo priešo baisaus.

Ir vėl tautinių rūbų grožybėje ir lietuvių rankose spindėjo mūsų 15 ir 5 kp. vėliavos, kuriose žėrė moters idealo — Marijos paveikslai. Grįžome parapijos svetainėn. Sotinomės pietumis ir klausė Moterų sąjungos dvasios vado žodžių: „Mainos rūbai naujo svieto... Keiskime ir mes savo seną, nudėvėtą per 50 metų rūbą... Į Sąjungos reformų kelią ženkime per 50-jų metų slenkstį — į kultūringą, susipratusią, sąmoningą lietuvių katalikės moters kelią... Ir laistykime tą kelią meile, pavyzdžiu, o patrauksim minias!“

Čia mes išgirdome plačią Naujosios Anglijos katalikių lietuvių veiklos istoriją, kurią parašė rašanti šį reportažą. Čia mes grožėjomės 4-os kuopos narės E. Vasyliūnienės gražiu paskaitos stiliumi ir svairu turiniu: „Senųjų ir naujųjų ateivių santykiai ir organizacija“.

Kantrybė, dieglant lietuvių dvasią jaunime

Mus dar guodė gyvas ateities viltimi kun. V. Valkavičius, mus kvietė klebonas A. Baltrušičius jo parapijoje daug sykių suvažiuoti, o mūsų apskrities dvasios vadas kun. J. Jutkevičius kvietė visus savo sugebėjimus, taktą, išmintį, idealizmą, veiklumą paaugoti organizacijai ir patarė garsinti Moterų sąjungos vardą savo darbais. Tinginiui organizacijos vietos nėra. Remdami ir parapijas, kuriose dirbame, remiame Katalikų Bažnyčią.

Kai buvo pasiūlyta Sąjungos įkūrėja U. Daukantienė pakelti apskrities garbės pirmininke — ovacijoms nebuvo galo!... Apskr. pirmininkė N. Sinkevičienė sveikindama iškėlė jos visus sąjungai atliktus darbus ir įteikė su visų dalyvių parašais knygą — dr. Jono Griniaus „Gulbės giesmė“, čia rašanti — apskrities direktorė įteikė Vitalijos Bogutaitės - Keblienės poezijos rinkinį „Veidrodinis jūros dugne“, 15-oji kuopa Brocktone Onos Eikienienės rankomis apdovanoto gėlėmis.

Dar sveikino centro atstovė ir 5-os kp. pirmininkė M. Watkins, 71-os kp. vardu Elena Tepper, 4-os kuopos vardu A. Ambrozaitienė, primindama bendrus organizacinius darbus nuo sąjungos įsikūrimo. G. Kanieb sveikino savo ir Pasaulio lietuvių katalikių moterų organizacijos vardu, dėkodama U. Daukantienę už kantrybę, die-

Marija Varnienė moko ir talkina mažytei jos užsiėmimo. M. Varnienės kairėje sėdi Michael Rietz — aprašomas sūnus Mikui amerikietės Rosettos Rietz straipsnyje. Nuotrauka padaryta anksčiau veikusiame lietuviškame montessoriniame židinyje

giant jaunosiose lietuvių dvasių.

Vakarienes vaisėmis rūpinosi A. Ambrozaitienė, padedama Valerijos Šližauskienės, Elenos Paliulienės, Teresės Anelauskienės, Kazimieros Pavydienės, Marijos Medzinskienės, Onos Migauskienės ir Onutės Anelauskaitės.

Po šių vaišių sekė dvasinė atgaiva: smuikininkas Vasyliūnas ir kun. V. Valkavičius pagrojo Aukso sonatą. Akompa-

navo Vytenis Vasyliūnas. U. Daukantienė užbaigiamajame žodyje mums aiškino Moterų sąjungos ženklo prasmę, kultūrinio darbo reikšmę ir dėkojo visiems ir visoms už paminėjimą jos atliktų darbų lietuvių katalikių organizacijoj Amerikoje.

Skirstėmės su mintimi į didį ir vaišingą Cambridge vėl kada nors suvažiuoti. O kuopoms ir lietuviškai visuomenei pranešti auksinio jubilėjaus išgavimą džiaugsma.

Virginija Felicija Bobinaitė, gyv. 1530 So. 49th Ave., Cicero, Ill., Jonės ir Felikso Bobinų duklė, gimė Giunsburge, Vokietijoje, 1946 m. birželio 5 d. Atvykusi į JAV, ji baigė šv. Antano parapijos pradžios mokyklą Ciceroje, Ill. Šį pavasarį Virginija baigė Marijos Aukšt. mokyklą. Joje ji priklausė Rūtos rateliui ir S. D. S. Aktyviai dalyvauja lietuvių skautų veikime ir yra skiltininkė Ciceroje. Taipgi priklauso šokėjų grupei „Zilvitis“ ir Alice Stephens dainininkių chorui. Yra laimėjusi daug premijų, jų tarpe pirmąją vietą Chicago ir valstybės mokslo parodoje. Domisi tinklinio ir teniso žaidimais ir skambina pianinu. Planuoja studijuoti Illinois universitete.

Kristina Joana Gribauskaitė, gyv. 6535 W. 18th St., Berwyn, Ill., Joanos ir Juozo Gribauskų duklė, gimė 1946 m. rugsėjo 13 d. Lankė mokyklą: šv. Antano, Ciceroje, Ill., ir St. Mary of Celle, Berwyn, Ill. Paskutiniąją baigė 1960 m. birželio mėn. Planuoja šį rudenį lankyti kolegiją ir studijuoti sociologiją. Mokykloje priklausė porą metų mokinių tarybos valdybai; reprezentavo mokinių tarybą ir paskutiniaisiais metais buvo mokinių tarybos sekretorė. Taipgi dalyvavo Prancūzų klube; anglų seminare; gavo lotynų kalbos premijas; laimėjo tikslųjų mokslų ir skolasistikos premijas. Labai mėgta kėliuoti, rinkti plokšteles ir albumus. Šį rudenį lankys Nezairetho kolegiją Kalamazoo, Michigane.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

* 1964 m. debiutantės bus Chicago Lietuvių moterų klubo viešnios pietuose, ruošiamose birželio 3 d., trečiadienį, Olympia Fields Club patalpose, Joms bus įteiktos gintaro širdelės, kurias jos dėvės ant kaklo, kaip vienintelį papuošalą Gintaro baliję. Seimininkėmis bus: Kristina Austinė, Konstancija Hofer, Angela Wacker ir Ona Auckers.

* Viktorijos Kučinskaitės garbei bus suruošta arbatėlė gegužės 24 d., sekmadienį, jos tėvų namuose, 12405 So. Hobart, Palos Park Ill. Dalyvaus ir kitos debiutantės: Virginija Bobinaitė, Mary Clark, Kristina Gribauskaitė ir Patricija Pilipauskaitė. Svečių tarpe bus Viktorijos močiutė iš motinos pusės Sofija Vizgardienė ir iš tėvo pusės močiutė Viktorija Kučinskienė.

* Chicago Lietuvių Moterų klubo ruošiamas lietuvių debiutančių pristatymas — Gintaro balius įvyks birželio 13 d. South Shore Country Club salėje. Vakaras prasidės su kokteiliumi, dalyvaujant klubo garbės pirmininkei Juzei Daužvardienei ir kitoms valdybos narėms: pirm. Genovaitė Giedraitienė, vicepirm. Genovaitė Krapiček, sekr. Kristina Austin, izdo sekr. Mary Bulaw ir izd. Konstancijai Hofer. Aldona Daukuvienė, Sofijos Barcus šeimos radijo valandėlės vedėja ir baltijos pirmininkė, bus vakaro programos pravedėja. Šiais metais, Juzei Daužvardienei pristatius kiekvieną debiutantę, jos pašoks lietuvių tautinį šokį Blezdingėlę. Šokant mergaitės turės gintaro spalvos nosinaites. Debiutantėms asistuos šešios pereitų metų debiutan-

VIEŠOJI PADĖKA LIETUVĖMS AUKLĖTOJOMS

MARIJAI VARNIENEI IR DOMICELEI PETRUTYTEI, STEBUKLUS PADARIUSIOMS SU ATSLIKUSIU VAIKUČIU

ROSETTA RIETZ, Chicago, Ill.

Sunkiausioje mūsų gyvenimo valandoje, kai mes buvome labiausiai reikalingi pagalbos, kai nebuvo daugiau į ką ir besikreipti ir kai padėtis atrodė beviltiška, į mūsų, amerikiečių, gyvenimą įžengė ponija Marija Varnienė ir panelė Domicelė Petrutyte. Jos mus stačiai nustebeino savo sugebėjimais, nes jos padarė neįtikėtiną pažangą — nuostabių dalykų su mūsų sūnumi.

Mūsų sūnus Mikutis, dėl nepakankamai išsivysčiusių tam tikrų smegenų centrų ir dėl netinkamo auklėjimo, pagal jo penktus metus buvo labai atsilikęs kalboje, bendrame kūno apvaldyme, atmintyje, buvo neramus ir padrikas. Šios srities specialistai gydytojai jautėsi bejėgiai suteikti bet kokią mūsų sūnui pagalbą. Laimei, tuo metu teko susipažinti su p. Varniene ir p. Petrutyte. Mūsų Mikutis, šių dviejų prityrusių montessorininkių priežiūroje, pradėjo rodyti gerėjimo ženklus. Nors mūsų sūnus buvo labai sunkus atvejis, pareikalavdamas iš šių dviejų auklėtojų daug ypatingų pastangų, daug supratimo, meilės, darbo ir kantrybės, jos mieliai jį priėmė į savo tuometinį „Židinėlį“.

Auklėtojų sugebėjimai ir atsidavimas vaikui

Dėka nepaprastų sugebėjimų vaiko auklėjimo srityje, dėka pasiaukojimo ir atsidavimo vaikui, jos atidarė mūsų nelaimingam Mikui duris į naują gyvenimą, į gyvenimą, turintį prasmę, džiaugsma ir pasitenkinimą, kas priešingai atveju jam būtų buvę neįmanoma atsiekti.

Šia proga norisi paminėti, kad p. Varnienės ir p. Petrutytes montessorinis kelias nuo jo pradžios iki dabar nebuvo rožėmis nuklotas. Tai, ką jos turi atsiekusios šiandien, yra išdava vargingo jų darbo, nepalaužiamos ištvermės ir atkaklumo tikėjime dr. Maria Montessori pažūrį į vaiką teisingumu. Gana sėkminga jų darbo pradžia dar nepriklausomoje Lietuvoje buvo nutraukta karo audrų. Tremties metai Vokietijoje buvo vargingi dėl tinkamų priemonių ir sąlygų stokos. Į Ameriką p. Varnienė atsivežė savo pionierišką ryžtą ir laišką nuo p. Mario Montessori, Tarptautinės Montessori draugijos Generalinio direktoriaus, paskiriančią jų savo įgaliojimų Amerikos Lietuvių montessoriniams reikalams Amerikoje. Įsikūrimas šiame krašte atsiėmė irgi savo duoklę, tačiau nepalaužiamas atsidavimas vaikui nugalėjo visas kliūtis.

Lietuvių židinėlis — pirmasis visame JAV vidurvakarių rajone

Netrukus iš p. Varnienės ir p. Petrutytes branduolio išaugo Amerikos Lietuvių Montessorinių draugija. Jų montessorinis „Židinėlis“ buvo pirmutinis visame Amerikos vidurvakarių rajone.

tės. Jos dėvės gintaro spalvos sagšes, prisegtas prie dešiniojo peties. Pereitų metų debiutantės yra: Diane Osinskytė, Miriam Pilipauskaitė, Teresė Nikolė Prunskytė, Sharon Remaks (Remekytė), Margarita Maria Rudytė ir Zita Marie Šimutytė. Po vakarienes tėvai patį šoks su debiutantėmis suktinį. Po to valso „Nemuno vilnys“ garsams sklandant, debiutantės šoks su savo palydovais. Genovaitė Giedraitytė, kaip ir kasmet, taip ir šiomet, darbuojasi su debiutantėmis, pamokydama šešios pereitų metų debiutan-

Jų siekiamų tikslų kilnumas, nepaliaujamas siekimas tobulumo ir neišdylantis prisirišimas prie Montessori ideologijos principų palieka gilų įspūdį kiekvienam iš arčiau susipažinusiame su šiomis dviem rimtomis ir kilniomis auklėtojomis.

Kaip auklėtojos, jos yra pavyzdys visiems montessoriniams auklėtojams, jų montessorinis „Židinėlis“ yra pavyzdinis iš visų montessorinių mokyklų, jų atliktas darbas su mūsų vaikais yra įkvėpimas mums, kaip tėvams.

Amerikiečiai kelia lietuvių pranašumą ir talentą montessoriniame auklėjime

Daugelis auklėtojų specialistų bei montessorinių mokytojų pripažįsta p. Varnienę ir p. Petrutyte pranašumą, aukštą lygį ir talentingumą montessorinio auklėjimo srityje. Savo patirtimi jos mielai pasidalina su visais, ieškančiais išeities auklėjimo rūpesčiuose.

Illinois Montessori draugija yra išreiškusi joms padėką už suteiktą pagalbą, steigiant Alcuin Montessori mokyklą Oak Parke, Ill.

P. Varnienės ir p. Petrutytes darbo vaisiai yra užfiksuoti 600 pėdų ilgio spalvotame filme. Tokiu būdu tūkstantčiai žmonių turėjo progos pamatyti Montessori idėjas praktikoje, daugelis auklėtojų — specialistų išvydo normalizuotus vaikus gal būt pirmą kartą savo gyvenime. Šių filmų reikalauja daugelis kitų montessorinių mokyklų, draugijų ir kolegijų iš įvairių Amerikos vietovių.

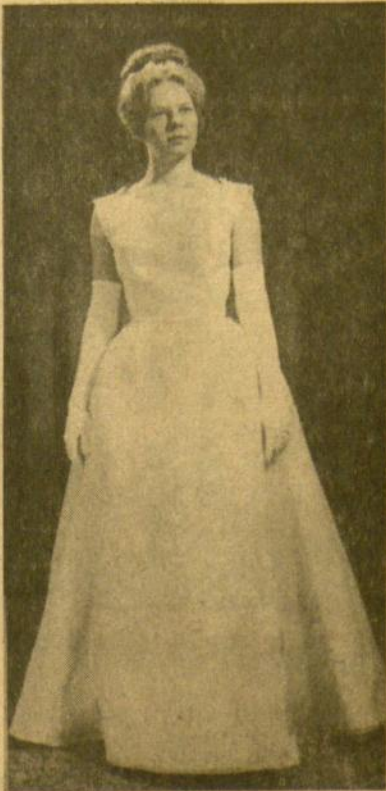
Šalia darbo montessorinėje klasėje, šios dvi auklėtojos yra plačiai žinomos kaip pionierės propagavime montessorinių principų šeimoje — namuose. Jos paskyrė labai daug laiko, net savo laisvalaikio, parodydamos mums tėvams, kaip paruošti aplinką namuose, kuri veikty teigiamai į vaiko dvasią.

Amerikiečiai užfiksuoja lietuvių darbą filme

Po to, kai mes savo namuose pritaikėme aplinką, kuri tarnautų ne vien tik mums suaugusiems, bet būtų patogiai ir mūsų mažiesiems, gyvenimas pasidarė daug malonesnis visai mūsų šeimai; mūsų mažieji, kaip magijos paveikti, iš neklaužadų vaikų pasidarė darbštūs, taikūs mylintys individai, panašiai, kaip ir mes, suaugusieji. Svarbesnį šios aplinkos aspektą yra matomi 600 pėdų ilgu spalvotame filme, kurį mes (mano vyras ir aš) paruošėme. Daugelis žmonių, šio filmo paveikti, pareikalavo kursų gilesniam susipažinimui su šia sritimi. Tie kursai dabar vyksta plačiu mastu. Filmo pareikalavimas yra labai didelis visoje JAV ir net pasiekė Middlesex, Angliją.

Iš tikrųjų, p. M. Varnienės ir p. D. Petrutytes įtaka yra užkrečianti ir įspūdinga. Mes amerikiečiai esame laimingi, kad jos pasirinko mūsų kraštą, kuriam taip labai reikia montessorinių idėjų įgyvendinimo.

Ir kuoj mes tėvai dabar galėtume joms atsimokėti už visą tai, ką jos mums suteikė? Gal nesuklysiu ir neperdėsiu pareikšdama mintį, jog nieko nebūtų arčiau prie širdies nei p. M. Varnienė, nei D. Petrutyte, jei mes tėvai, subūrę savo jėgas bei parodę pastangų, prisidėtume prie įgyvendinimo jų viso gyvenimo svajonės — įkūrimo didesnio masto montessorinės mokyklos, kurioje juo

Viktorija Katerina Kutchins (Kučinskaitė), gyv. 12405 So. Hobart Ave., Palos Park, Ill., duklė Adelina ir Lawrence Kutchins, gimė 1946 m. kovo mėn. 22 d. Baigė Palos Consolidated pradž. mokyklą 1960 m. birž. 15 d. Lankė Marywood mokyklą mergaitėms (1960-1961), vėliau Carl Sandburg Aukšt. mokyklą, kurią baigė šiais metais birželio 14 d. Planuoja lankyti Bard kolegiją, Annandale-on-Hudson New York. Priklauso sekančioms organizacijoms: National Thespian Society, dramos klubui, Pep klubui, G. A. A. Laimėjo atžymėjimus National Thespian Society; puikų jojkė. Mėgsta vandens ir sniego pašliūžas, jojimą, kurti poeziją ir skambinti pianinu. Nuo 1962 m. iki 1964 m. savanoriškai pasidarbavo akliems. Jos motina Adelina Kutchins (Kučinskienė), iš motinos pusės močiutė Sofija Vizgardienė ir iš tėvo pusės močiutė Viktorija Kučinskienė yra visos Chicago Lietuvių moterų klubo narės.

Mary Eleanor Clark, gyv. 6915 So. California Ave., Chicago, Ill., duklė ponios ir pono Lawrence Clark, lankė Nativity B.V.M. pradžios mokyklą ir Marijos Aukšt. mokyklą. Paskutiniojoje priklausė skaityklos pagalbininkių klubui, sodaliatėms, choristų klubui ir National Honor Society, klubiui narė „Quill and Scroll“, International Honor Society, aukšt. mokykl. žurnalistų grupei; darbavosi 3 metų prie mokyklos laikraščio „The Maria Herald“ redagavimo ir yra mokyklos metinės knygos „The Maria“ redaktorė. Priklausė trejetą metų Alice Stephens dainininkių grupei; „Oklahomos“ pastatyme turėjo rolę; dalyvavo Marijos ir Chicago konservatorijos rečitaliuose bei koncertuose. Ji yra 10% geriausių mokinių grupėje. Mėgsta klasikinę muziką ir amerikiečių liaudies dainas. Mėgiamaus kompozitoriai yra: Čaikovskis, Beethoven ir Copland. Mėgsta Anglijos prozą ir poeziją. Labai domisi istorija, renesanso menu, Americana ir vidaus dekoravimu. Ji savanoriškai darbavosi porą metų šv. Kryžiaus ligoninėje, laimėdama 100 valandų darbo sagutę per savo pirmuosius metus. Vasarą ji padėjo mokytį skaityti B.V.M. vasaros mokykloje. Mary planuoja lankyti Rosary kolegiją, pagrindu paimdama anglų klb. Savo gyvenimo karjera ji pasirinkusi žurnalistką, mokymą ir muziką.

didesnis skaičius mūsų vaikučių galėtų augti ir klestėti, pilnai išvystydami jų įgimtas paslėptas galias.